

3 оптимізм – у майбутнє!

ЗАПОРІЗЬКИЙ
АВТОЗАВОД
СВЯТКУЄ
150-РІЧЧЯ
ВІД ДНЯ СВОГО
СТВОРЕННЯ

Майже
90%
ПРАЦІВНИКІВ –
ЧЛЕНИ ПРОФ-
СПІЛКИ

.04

ВETERАНИ

Їхнє
покликання –
служити
людям

«ПВ» продовжують
цикл інтерв'ю
з ветеранами
профспілкового
руху до Дня
ветерана України

.06

НА ЧАСІ

НА ШЛЯХУ ДО СТІЙКОЇ
ПРОМИСЛОВОЇ
ПОЛІТИКИ

.07

РЕПОРТАЖ

«Спартак»
розширює
власні
можливості

.13

№ 38 (708) | 19.09.2013

профспілкові вісті

ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

www.psv.org.ua

КОРОТКО

БРИФІНГ | Про актуальні та важливі питання соціально-економічного захисту працівників, якими зараз опікується Федерація профспілок України, заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк поінформував представників регіональних друкованих ЗМІ під час брифінгу, що відбувся у прес-центрі ФПУ 12 вересня. .02

НТСЕР | У Будинку профспілок 16 вересня відбулося засідання Національної тристоронньої соціально-економічної ради. .02

КАБМІН | За півроку заборгованість із зарплати скоротилася на понад 140 млн грн. Про це під час селекторної наради з питань погашення заборгованості із заробітної плати повідомила міністр соціальної політики України Наталія Королевська. .03

ТЕМА НОМЕРА | ЗАЙМАТИСЯ БЛАГОДІЙНІСТЮ СТАНЕ СКЛАДНІШЕ?

ДОБРО, ЗАСВІДЧЕНЕ НОТАРІАЛЬНО

Кабмін зареєстрував у Верховній Раді зміни до Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації». Одна з новацій – обов'язкове нотаріальне посвідчення договорів про добровільні пожертви коштів на суму, що перевищує 850 грн. Саме ця обставина збурила як благодійні фонди, так і громадськість загалом. Представники понад 40 добровільних організацій звернулися з

відкритим листом до Президента, Прем'єр-міністра та Міністерства з проханням не допустити зазначених змін, бо це, на їх переконання, створить нові суперечності між українським законодавством та міжнародними стандартами, гальмуватиме розвиток благодійності в країні.

Наше видання не могло залишитися осторонь такої гострої теми.

.08

Анатолій Кінах: «Держбюджет на 2014 рік має забезпечити соціальний захист громадян» .05

**ДОЛУЧАЙТЕСЬ
ДО ОБГОВОРЕННЯ**
Будь-який матеріал номера можна обговорити на нашому сайті www.psv.org.ua

БРИФІНГ

СЕРГІЙ КОНДРЮК: «Боротьба із соціальною несправедливістю – пріоритет для профспілок»

Про актуальні та важливі питання соціально-економічного захисту працівників, якими нині опікується Федерація профспілок України, поінформував представників регіональних друкованих ЗМІ заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк під час брифінгу, що нещодавно відбувся у прес-центрі ФПУ.

Олексій ПЕТРУНЯ

Сергій Кондрюк зазначив, що одним з головних питань сьогодні є формування проекту Держбюджету на 2014 рік. «Вважаємо, що цей документ, незважаючи на внутрішні та зовнішні фінансово-економічні труднощі, матиме серйозний акцент на соціальну складову», – зазначив він. – Ми переконані, що у передвирборний рік влада має і бажання, і можливість показати суспільству: економіка повинна розвиватися не заради самої себе, кінцевою метою є покращення життя громадян. Тому профспілки домагалися і домагатимуться, щоб у 2014 році ми подолали вкрай складні проблеми, що існують у нашому суспільстві».

Зупинившись на основних проблемах соціально-економічного захисту працівників, Сергій Кондрюк повідомив, що «виртуальне» визначення прожиткового мінімуму не відповідає ні закону, ні потребам сучасної людини. «Ми сподіваємося, що Верховна Рада в 2014 році вперше в історії України визначить прожитковий мінімум у такому розмірі, який відповідає чинному законодавству і створить передумови для формування відповідного показника на 2015–2016 роки, здатного забезпечити не тільки виживання людини, а й розширене відтворення роботи

Фото Анатолія ЛИСЕНКА

сили і так звану інвестиційну складову», – наголосив він.

Ще одне питання, яке постійно перебуває в полі зору ФПУ, стосується дискримінації в оплаті праці в бюджетній сфері. «Ми ставимо собі за мету, щоб до 1 вересня наступного року досягнення базового тарифу Єдиної тарифної сітки

ни до 2023 року». «Цей документ водночас є відповіддю і викликом», – зазначив Сергій Кондрюк. – За багато років у країні так і не було дано відповіді, чому за Конституцією ми є соціальною державою, а насправді – ні. І ось нарешті маємо документ, який, на наше переконання, спробує дати таку відпо-

Основні проблеми, які існують сьогодні в Україні, – це глибока корозія базових моральних цінностей, правовий нігілізм та соціальна несправедливість у всіх сферах економічного та суспільного життя.

мінімальної зарплати було вирішено або, принаймні, розрив між ними був максимально скорочений», – пояснив Сергій Кондрюк.

Третя проблема – зарплата працівників органів державного управління та місцевого самоврядування. ФПУ разом з Профспілкою працівників держстанов активно і жорстко проводить лінію, що не може бути наступних перенесень підвищення зарплати цим працівникам.

Щоб визначити шляхи своєї участі в подоланні соціальної несправедливості, ФПУ провела своєрідну її діагностику, підготувавши пакет пропозицій профспілок щодо напрямів та заходів для вирішення цієї проблеми, а також взяла активну участь у розробці «Концепції соціальної політики Украї-

ви». А виклик спрямований до тих інституцій, котрі за ці роки не надали можливості розкрити тему соціальності нашої держави».

Найвищою несправедливістю в Україні заступник Голови ФПУ назвав те, що працююча людина не спроможна заробити не те що на утримання сім'ї, а навіть на власні потреби. Тому проблему зарплатної плати профспілки виносять на перший план. Але це питання – лише частина загальної проблеми падіння престижності праці в Україні. Нині ФПУ та її членські організації працюють над Концепцією підвищення престижності суспільно корисної праці. Це питання буде основним у порядку денному під час засідання Ради ФПУ, яке відбудеться у грудні цього року.

ПРИВІТАННЯ

22 ВЕРЕСНЯ – ДЕНЬ МАШИНОБУДІВНИКА УКРАЇНИ

ШАНОВНІ СПІЛЧАНИ!

Сердечно вітаю вас із професійним святом – Днем машинобудівника! Завдяки трудовим досягненням вчених, конструкторів, інженерів та робітників машинобудівного комплексу відбувається економічне зростання нашої країни. Продукція вітчизняних машинобудівників відома і конкурентоспроможна не тільки в Україні, а й усьому світі.

Шановні трудівники й ветерани машинобудування! Прийміть щиро вдячність за вашу сумлінну працю, відданість обраній справі, збереження та примноження трудових традицій.

Федерація профспілок України й надалі обстоюватиме трудові, соціально-економічні права та інтереси машинобудівників і робитиме все можливе для створення безпечних умов вашої праці.

У цей день бажано вам і вашим родинам міцного здоров'я, щастя, добробуту, благополуччя, нових професійних здобутків та впевненості у завтрашньому дні.

3 повагою,

Юрій КУЛИК,

Голова Федерації професійних спілок України

ЗІ СВЯТОМ!

З НАГОДИ ДНЯ МАШИНОБУДІВНИКА

ШАНОВНІ КОЛЕГИ, ДРУЗИ!

Від імені центральних органів профспілок машинобудівного та оборонно-промислового комплексів України прийміть найщиріше вітання з професійним святом – Днем машинобудівника!

Багато років це свято було і залишається днем державного та суспільного визнання важливості праці машинобудівників. Завдяки працьовитості, професіоналізму, досвіду багатьох поколінь працівників різних галузей продукція вітчизняного машинобудування добре відома не лише в Україні, а й за її межами. І сьогодні трудові колективи, долаючи наслідки фінансово-економічної кризи, не втрачають своїх позицій. Завдяки зусиллям усіх ланок профспілок машинобудування розв'язуються соціальні питання, поліпшуються умови праці.

І все ж у нас залишається ще багато невирішених проблем, серед яких – низький рівень життя працівників, зарплатної плати, зайнятості, конкурентоспроможності продукції, недостатні темпи переоснащення підприємств, збереження престижу робітничих професій та кращих виробничих традицій машинобудівників, соціальна підтримка ветеранів. Маємо надію, що і уряд України нарешті забезпечить сприятливі умови для розвитку вітчизняного машинобудування, а також вирішення на цій основі соціально-економічних проблем трудових колективів.

Вдячні вам за самовіддану працю, мужність, терпіння, за віру в силу профспілок. Бажаємо, щоб у кожного з вас була стабільна робота та гідна зарплата, а в родині панували щастя, злагода, благополуччя.

Щиро зичимо зустріти професійне свято з гарним настроєм і твердою впевненістю у нових трудових здобутках та перспективах розвитку машинобудування.

КООРДИНАЦІЙНА РАДА ПРОФСПІЛОК
МАШИНОБУДІВНОГО ТА ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВОГО
КОМПЛЕКСІВ УКРАЇНИ

НТСЕР

ТРИВАЄ РОБОТА НАД ДЕРЖБЮДЖЕТОМ

16 вересня у Будинку профспілок відбулося засідання Національної тристоронньої соціально-економічної ради, на яку сторону соціалогу мали розглянути проект Держбюджету України на 2014 рік та врахування в ньому пропозицій профспілкової сторони та сторони роботодавців.

Тетяна РУБАН

«ПВ»

На початку засідання директор Департаменту фінансів соціальної сфери Мініфіну Олександр Шнипко звернувся до членів НТСЕР із проханням відтермінувати розгляд Держбюджету Національної радою.

дення протягом найближчих двох тижнів засідання тристоронньої робочої групи, на якому представники урядової сторони нададуть у письмовій формі інформацію про врахування пропозицій профспілок і роботодавців у проекті Державного бюджету на 2014 рік. Члени НТСЕР заслухали доповідь першого заступника голови Держгірпромнагляду Віктора Шайтана «Про збереження трудового потенціалу країни за рахунок зниження рівня захворюваності, виробничого травматизму та забезпечення безпечних та здорових умов праці». У ході обговорення НТСЕР рекомендувала Кабміну відити вичерпні заходи щодо підготовки, навчання та

підвищення кваліфікації спеціалістів у сфері охорони праці, внести зміни до цивільного законодавства в частині розширення норм ЗУ «Про охорону праці» на працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки та ін. Зважаючи на складну ситуацію, яка склалася нині в морській галузі, НТСЕР розглянула питання ратифікації в 2013 році Конвенції МОП 2006 року «Про працю в морському судноплаванні» та рекомендувала Мінісоцполітики України прискорити погодження проекту Закону України про ратифікацію зазначеної Конвенції. На засіданні також було затверджено зміни до Регламенту Національної ради.

Як зазначив Олександр Шнипко, законопроект про Держбюджет на наступний рік було повернуто до Уряду через необхідність внесення змін до деяких законопроектів, що впливають на формування дохідної частини бюджету. Після дискусії сторони прийняли рішення про перенесення розгляду даного питання та домовилися про прове-

КАБМІН

Про це під час селекторної наради з питань погашення заборгованості із заробітної плати повідомила міністр соціальної політики України Наталя Королевська.

Олена ОВЕРЧУК, «ПВ»
Фото Кирила ЛАТИШЕВА

ПОЗИТИВНА ДИНАМІКА

Селекторна нарада з питань виплати заборгованості із заробітної плати, сплати внесків до Пенсійного фонду України та легалізації зайнятості відбулася 13 вересня під головуванням першого віце-прем'єр-міністра Сергія Арбузова. В нараді взяли участь представники Міністерства доходів і зборів, Міністерства фінансів, Міністерства соціальної політики, Пенсійного фонду, Державної служби зайнятості, Державної інспекції праці, Генеральної прокуратури, а також регіональних органів виконавчої влади та соціальних партнерів, зокрема Федерації профспілок України.

Як поінформувала Наталя Королевська, за останні півроку загальна сума заборгованості із заробітної плати зменшилася на 142,9 млн грн, або на 13%. Станом на 9 вересня кількість підприємств, на яких фіксувалася заборгованість, порівняно з початком року зменшилася на 518 одиниць.

«Спостерігається позитивна тенденція і щодо зменшення боргів на комунальних підприємствах. Із початку року заборгованість скоротилася на 15,8 млн грн, або на 36,7% (становить 27,3 млн грн)», – повідомила високопосадовець.

Також вона зауважила, що вдалося погасити заборгованість, яка виникла в попередні роки. Так, з початку року виплачено борги із зарплати за минулі роки в сумі 227,9 млн гривень. Разом із тим, за словами міністра, протягом року виникла й нова заборгованість. На загальну динаміку погашення заборгованості суттєво вплинули такі підприємства, як авіакомпанія «Аеросвіт», у якій цього року виникла заборгованість 150 млн грн, та Українське Дунайське пароплавство із боргом 33 млн грн.

Як поінформувала Наталя Королевська, Мінісоцполітики також скоригувало діяльність Держпраці. «Тепер Інспекція орієнтується на виявлення причин виникнення боргів і вжиття заходів щодо винних осіб. Зміна підходів дає відповідні результати, – зазначила вона. – Так, за під-

Заборгованість із зарплати зменшилася на понад 140 млн грн

сумками перевірок підприємств-боржників ц. р. складено й передано до суду 1,9 тис. протоколів про адміністративні правопорушення, з них за 1,6 тис. протоколів суди вже винесли рішення і наклали штрафні санкції за 1,3 тис. протоколів на загальну суму 700 тис. гривень».

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

За січень-серпень ц. р. до Пенсійного фонду надійшло власних доходів 108,8 млрд грн, що на 6,5% більше, порівняно з відповідним періодом минулого року. План цих доходів перевищено на 1,1 млрд гривень. Найбільші показники надходження власних коштів до Пенсійного фонду забезпечено у Севастополі (105,4%) та Києві (102,8%), Донецькій (102,7%), Житомирській (101,6%), Волинській (101,5%) та Рівненській (101,3%) областях. Слід зазначити, що перевиконання плану надходжень до Пенсійного фонду дало можливість забезпечити своєчасну виплату пенсій, а перевиконання доходів гарантує своєчасність виплати пенсій до кінця поточного року. Також, відповідно до наданих міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади графіків погашення заборгованості перед Пенсійним фондом, повністю погасили борги 274 підприємства на загальну суму 95,6 млн гривень.

Серед областей найкращих показників погашення заборгованості зі сплати страхових та єдиного внесків досягли Миколаївська (196,3%), Сумська (161,5%), Кірово-

градська (140,8%) та Львівська (136,6%) області.

За дорученням Голови ФПУ Юрія Кулика у селекторі взяв участь заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк, який звернув увагу учасників наради на факти появи заборгованості перед працівниками бюджетної сфери та загрозу недофінансування у IV кварталі бюджетних організацій та установ, а також зробив акцент на можливості чергового заострення проблеми заборгованості на підприємствах миськелектротрансу.

За рішенням селектора всі центральні органи виконавчої влади, обласні держадміністрації мають до 20 вересня подати до Мінсоцполітики пропозиції щодо своїх дій для остаточного розв'язання проблеми заборгованості та актуалізовані графіки її погашення.

ФПУ рекомендувала членським організаціям долучитися до цієї роботи та лобювати перед центральними органами виконавчої влади, обласними держадміністраціями питання врахування профспілкових пропозицій, які слід оперативно передавати до відповідних органів. Також рекомендовано профспілкам і профоб'єднанням своєчасно інформувати обласні держадміністрації та центральні органи виконавчої влади про кожен новий факт заборгованості із заробітних плат, а при ненадлежаньому реагуванні на такі звернення – інформувати ФПУ про конкретні випадки.

ЗАЙНЯТИСТЬ

Наталя Королевська також спинилася на проблемі зайнятості. Як стало відомо, впродовж восьми місяців ц. р. за допомогою Державної служби зайнятості до трудової діяльності повернулося понад 550 тис. громадян, у тому числі 361 тис. безробітних, що на 30% більше, ніж за відповідний період минулого року. Зростання кількості працевлаштованих безробітних забезпечено в усіх регіонах.

Рівень працевлаштування безробітних зріс із 27,8 до 32%. Найвищий показник досягнуто в Запорізькій (40,8%) та Одеській (44,4%) областях.

Також зріс рівень працевлаштування безробітних після закінчення навчання – із 75,0% у січні-серпні 2012 року до 80,1% у січні-серпні цього року. Позитивна динаміка зростання цю-

го показника спостерігалася практично в усіх регіонах, а у Вінницькій і Черкаській областях після закінчення навчання працевлаштовуються понад 95% безробітних.

Окрема увага приділяється працевлаштуванню малоконкурентних на ринку праці людей. За вісім місяців ц. р. центри зайнятості забезпечили працевлаштування 99,5 тис. таких осіб, що майже вдвічі більше, ніж у відповідному періоді минулого року. Зростання цього показника спостерігалось в усіх регіонах, а в Києві, Одеській та Вінницькій областях він зріс більш ніж у 2,5 раза.

Міністерство соціальної політики спільно з Державною службою зайнятості розробило проект макета «Паспорта зайнятості», підготовка якого має стати важливим чинником координації дій під час вирішення питань зайнятості та забезпечення балансування ринку праці. «Паспорт зайнятості» буде

спільним документом органів виконавчої влади, служби зайнятості, роботодавців, профспілок, науковців, представників громадськості. Цей документ дасть змогу отримувати інформацію про перспективи розвитку ринку праці, економічний потенціал, потребу у трудових ресурсах, рівень розвитку підприємництва та іншу важливу інформацію, а головне – розробити чіткі напрями подолання дисбалансу на ринку праці, у т. ч. за рахунок реалізації державних цільових програм, інфраструктурних та інших проектів.

За результатами селекторної наради Сергій Арбузов дав доручення центральним і місцевим органам виконавчої влади спільно з прокуратурою налагодити координацію дій для вирішення питання виплати боргів із зарплат і надходжень до Пенсійного фонду, а також проблеми неформальної зайнятості.

ПОНАД
550 ТИС.
ГРОМАДЯН ПОВЕР-
НУЛОСЯ ДО ТРУДОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ
ПРОТЯГОМ ВОСЬМИ
МІСЯЦІВ Ц. Р.
ЗАВДЯКИ ДЕРЖАВ-
НІЙ СЛУЖБІ
ЗАЙНЯТОСТІ

СЕМІНАР

У місті Дніпропетровську за ініціати-ви ЦК Профспілки металургів і гірників України відбувся семінар на тему «Організація безперервного професійного навчання та роль профспілок у цьому процесі». Мета заходу – підготувати профлідерів та представників первинок до участі в розмові із власниками підприємств щодо проблем у сфері підготовки кадрів.

Володимир КАЗАЧЕНКО

голова ЦК Профспілки металургів і гірників України

У найближчі роки ця сфера буде істотно реформована. А через те, що це ініціатива переважно власників підприємств, зокрема потужних ТНК, Профспілка має брати найактивнішу участь у цих процесах, щоб не допустити погіршення соціальних гарантій працівників.

Світові практики розробки професійних стандартів була присвячена лекція директора Луганського НДІ соціально-трудових відносин Мінсоцполітики України С. Мельника. Лектор представив у вигляді презентації декілька тем, що дають порівняльну картину розвитку професійної освіти, успіхів і невдач, нових завдань у країнах Європи, США, СНД, Азії, а також стану професійної підготовки в Україні. Продовженням розмови, що іноді переходила в дискусію, була інформація про участь навчальних закладів у безперервному професійному навчанні, організація післядипломної освіти, надана головним спеціалістом Міністерства освіти і науки України К. Кукушкіним.

Про перспективу створення і діяльності галузевої ради, її роль у безперервному професійному навчанні розповів у своєму виступі генеральний директор Федерації металургів України (організація роботодавців) С. Притомазов. Він озаявив учасників семінару з досвідом ФМУ в розробці професійних стандартів.

Обговорюючи інформацію лекторів, а також досвід підприємств ГМК та України загалом, учасники семінару Л. Кобзева (Донецький обком), Є. Лошаков (Південний ГЗК), С. Новик (Новомосковський трубний завод), П. Писарев (Запорізький обком) висловили думку, що хоч тема не нова, але по-новому визначаються проблеми профлідоготовки металургів і гірників у зв'язку з оновленням технологій, придбанням техніки, змінами умов праці.

Від ЦК ПМГУ в семінарі взяли участь керівник управління соціально-економічного, правового

НА ПОРОЗІ НОВИХ ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТІВ

захисту й трудових відносин ЦК ПМГУ В. Талова, головний спеціаліст цього управління В. Зайцев, керівник інформаційно-аналітичного центру Н. Усенко.

Останніми роками значно змінилася структура зайнятості населення, з'явилося багато нових професій, що вимагає оновлення змісту існуючих кваліфікаційних довідників. Крім того, сучасному працівникові потрібно постійно розвивати профнавички, необхідні для вирішення виробничих та управлінських завдань, а також володіти компетенціями, що дозволяють йому гнучко реагувати на попит ринку праці.

Сьогодні ці питання важливі для всієї світової спільноти і входять до числа пріоритетних у більшості країн. В українському законодавчому полі проблема висвітлена в Програмі економічних реформ України на 2010–2014 роки. Постановою КМУ в листопаді 2011 року затверджена Національна рамка кваліфікацій, Верховною Радою України прийнятий у другому читанні ЗУ «Про систему професійних кваліфікацій».

Нині важливо визначити місце Профспілки в процесах, які відбуваються і відбуватимуться на шляху реформування системи підготовки кадрів і створення Національної системи кваліфікацій. Передбачувані зміни в жодному разі не повинні здійснюватися за рахунок трудящих. Зокрема, існує загроза ліквідації мінімальної оплати праці, тобто оплати за просту некваліфіковану працю у звичайних умовах. Без відповідних застережень це визначення втрачає зміст, як і саме поняття некваліфікованої праці. У такому варіанті практично ставиться під удар найважливіша державна гарантія в трудовій сфері. Може порушуватись також принцип оплати праці в особливих умовах, а також об'єктивний показник порівнянності праці за ступенем її складності.

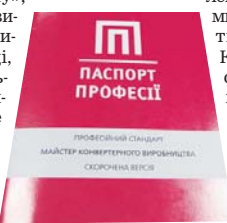
Введення укрупнених професійних стандартів також може призвести до зниження і навіть скасування пільгових пенсій. Наприклад, на «гарячому», або небезпечному, виробничстві із шкідливими умовами праці, коли професія із пільговими умовами виходу на пенсію буде об'єднана з іншою, яка не підпадає під ці умови.

Тобто, поряд з необхідністю та

користю реформування системи підготовки кадрів і введення Національної системи кваліфікацій є побоювання, що перегляд кваліфікаційної системи призведе до посилення експлуатації працівників, погіршення їхнього соціально-економічного становища. До того ж, ситуація може ускладнитися із введенням не тільки професійних стандартів (кваліфікаційних характеристик), а й нових освітніх стандартів і процедури визнання відповідності отриманої працівником кваліфікації потребам сучасної економіки.

Уже сьогодні, на початковому етапі розробки й упровадження Національної системи кваліфікацій всім профспілкам, і ПМГУ в тому числі, необхідно: домогатися законодавчого закріплення своєї участі в розробці, затвердженні й застосуванні професійних стандартів разом з роботодавцями; підготувати в профспілковому середовищі компетентних фахівців для проведення такої роботи. А також не допускати перекладання плати за одержання кваліфікаційних характеристик на трудящих, вимагати фінансування процесу навчання й сертифікації з боку держави і роботодавців як основних замовників і споживачів кваліфікованої робочої сили та ін. Необхідно не тільки активізувати профспілковий вплив на профнавичання та підготовку кадрів, а й сприяти навчанню трудящих протягом всього їхнього життя. Ці питання повинні бути відображені в колдоговорах, інших документах, розроблених на підприємствах. У роботі первинок мають знайти своє місце і такі напрями діяльності, як ведення колективних переговорів з питань фінансування навчання, прогнозування потреб на ринку праці (в місті, області чи навіть на конкретному підприємстві) та потреб у навчанні, професійна орієнтація й супровід кар'єри для членів профспілки тощо.

Ця робота тільки розпочинається. Ініціатором цих процесів виступають роботодавці, проте й профспілки мають діяти до суті проблеми і разом з роботодавцями та державою працювати над їх вирішенням. Кожна із сторін нестиме свій тягар відповідальності. І від нашої активної та ефективної участі в цьому процесі буде залежати і присвоєння кваліфікацій, і зайнятість працівників, і їхня зарплата.

ЮВІЛЕЙ

З ОПТИМІЗМОМ – У МАЙБУТНЄ!

Запорізький автозавод святкує 150-річчя від дня свого створення

Микола ПАЛІЄНКО

голова об'єднаного профкому ПАТ «ЗАЗ»

Зустрічаючи 150-річний ювілей Запорізького автомобілебудівного заводу, об'єднаний профком ПАТ «ЗАЗ», як і в попередні роки, виконує функції органу, що вирішує питання правового, економічного і соціального захисту працівників на основі колективного договору, галузевої і Генеральної угод, чинного законодавства України. На головному підприємстві 5,346 осіб, або 87,6% від чисельності працівників, є членами профспілки. У складі об'єднаної профорганізації працюють 5 профорганізацій з правом юридичної особи.

Щорічно проводячи переговори з правлінням ПАТ «ЗАЗ» за колдоговором, профспілкова сторона вносить до нього максимальну кількість гарантій для членів профорганізації. Якщо в цілому колдоговір поширюється на всіх працівників, то окремі його положення, які є додатковими гарантіями щодо мінімальних державних, поширюються тільки на членів профорганізації компанії, тим самим підвищуючи мотивацію членства в профспілці. Це стосується фінансування за кошторисом витрат колдоговору на: культурно-масову та спортивно-оздоровчу роботу; оздоровлення працівників та їхніх дітей; заохочення за плідну, довголітню працю на підприємствах. Крім того, для членів профспілки об'єднаний профком надає безкоштовну юридичну допомогу з питань трудового, пенсійного, соціального законодавства.

Працівники апарату профкому спільно з головами профкомів і цехкомів профспілки регулярно беруть участь у зборах, що проводяться в структурних підрозділах підприємств. Членів профспілки інформують про дії профкому і профактиву (в тому числі активу) Спілки мо-

лоді) із захисту прав і інтересів працівників, а також про проведення загальнозаводських і корпоративних заходів.

На жаль, нестабільна політична, економічна і фінансова обстановка, криза промислового виробництва в Україні, обвал промислового ринку товарів українського виробництва, відсутність в попередні періоди реальної підтримки національних виробників (не на словах, а на ділі) з боку держави дуже негативно відбилися на роботі підприємств компанії.

Останніми роками підприємство перебувало на межі повної зупинки, низький рівень продажів автомобілів призвів до простою підприємств, зниження рівня зарплати і соціалізації працівників. Спираючись на досвід минулих років у вирішенні подібних проблем, профком неодноразово в процесі переговорів з правлінням компанії вказував, що все це може стати причиною соціального вибуху в колективі. Наведені аргументи профспілкової сторони в переговорах були прийняті, вимоги частково задоволені. Замість повної зупинки підприємство продовжує працювати в режимі неповного робочого тижня. Правління при цьому прийняло досить неординарні рішення щодо стабілізації виробничого циклу й оплати вимушеного простою, ініційованого профкомом. Щоправда, не обійшлося без втрат: частину колективу довелося скоротити з дотриманням усіх передбачених законодавством гарантій.

Підтримка національного автомобілебудування з боку держави, що віділялася у введенні додаткових митних зборів на імпортовані автомобілі, які ввозяться до України, прийняті ЗУ «Про утилізаційний збір», а також інші цілеспрямовані дії органів влади з відродження вітчизняного автомобілебудування, вселяють надію, що найближчим часом підприємства компанії почнуть працювати стабільно.

Незважаючи на труднощі, трудовий колектив з оптимізмом дивиться в майбутнє і зустрічає ювілей свого підприємства з гордістю!

РОЗМОВА З АНАТОЛІЄМ КІНАХОМ, НАРОДНИМ ДЕПУТАТОМ, ПРЕЗИДЕНТОМ УКРАЇНСЬКОГО СОЮЗУ ПРОМИСЛОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ

Уряд схвалив проект Державного бюджету України на наступний рік. Ця подія відбулася на фоні дискусії щодо підписання Угоди між Україною і Євросоюзом про асоціативне членство нашої держави у цій міжнародній організації. Якими мають бути роль і вплив громадських організацій на бюджетний процес, що нам чекає від асоціації з ЄС? На ці та інші запитання відповідає президент Українського союзу промисловців і підприємців, співголова міжфракційного депутатського об'єднання ВРУ «Європейський вибір» Анатолій Кінах.

Олексій ПЕТРУНЯ

ГОЛОВНЕ – СВОЄЧАСНО ТА ЗМІСТОВНО

– Анатолію Кириловичу, яким, на Вашу думку, має бути Держбюджет України у сучасних реаліях? Чи зможе він забезпечити соціально-економічний захист наших співгромадян?

– Основні параметри Держбюджету-2014 мають бути збалансовані так, щоб забезпечити завдання економічного розвитку й соціального захисту громадян. Принципово важливим є те, що відповідно до вимог Конституції Уряд своєчасно вніс до Верховної Ради проект Держбюджету на 2014 рік – до 15 вересня. Це є підтвердженням, у т. ч. для наших партнерів у світі, що ситуація в Україні прогнозована і що наша країна має свою стратегію соціально-економічного, фінансового розвитку. І в цілому своєчасне внесення і ухвалення збалансованого Держбюджету – дуже важливий чинник покращення інвестиційного клімату й ефективного розвитку за всіма напрямками діяльності.

Ще один важливий показник позитивності бюджетного процесу – змістовність головного фінансового документа країни. Прогнозується зростання ВВП на 3%, інфляція на 8%, дефіцит бюджету приблизно на рівні 3,7 відсотка. Принципове значення має те, що проект Держбюджету на наступний рік було розроблено на основі чіткого прогнозу – як ми завершимо поточний, 2013 рік.

Дуже важливо, що в основі пріоритетів Держбюджету на наступний рік закладено й соціальні ініціативи Президента України Віктора Януковича. І парламенту, й Уряду необхідно чітко зрозуміти, що Глова держави, затвердивши соціальні ініціативи, висуває вимогу не

Держбюджет на 2014 рік має забезпечити соцзахист громадян

лише своєчасного перерахунку мінімальних соціальних стандартів, зарплат, пенсій. Адже в соціальних ініціативах є дуже серйозні вимоги, на основі яких формуються умови ділової, економічної активності. І на цьому потрібно зосередитися Уряду.

По-перше, це посилення програм імпортозаміщення, щоб не споживати імпортувану продукцію, яку ми спроможні виробляти самі, в таких обсягах, як нині. Це вкрай важливі програми локалізації виробництва для ефективного використання нашого науково-технічного, промислового, кадрового потенціалу. Це питання реформування системи оплати праці. Президент вимагає, щоб таке реформування відбувалося в балансі з наповненням соціальних фондів, включаючи Пенсійний. Тобто це вимагає суттєвого реформування соціальних фондів в Україні.

– На початку нашої розмови Ви акцентували увагу на необ-

нансовий закон, який має бути відстороненим від поточної політичної конкуренції.

НАБЛИЖАЮЧИСЬ ДО ЄВРОПИ

– Анатолію Кириловичу, зараз дуже багато говорять про певні ризики у зв'язку з підписанням Угоди про зону вільної торгівлі з ЄС. Що можна відповісти на такі застереження?

– З огляду на певні ризики, пов'язані із підписанням Угоди про зону вільної торгівлі з ЄС, Україні важливо не створювати катастрофічні прогнози, а максимально сконцентруватися на реалізації величезного промислового, науково-технічного, кадрового потенціалу.

Чому в Україні такий важкий євроінтеграційний шлях, на відміну від інших країн? В ЄС добре розуміють, що наша країна – потужний конкурент. Але це не привід для самозадоволення, це стимул для виконавчої й законодавчої гілок влади докласти максимум зусиль для адаптації української економіки до умов вільної торгівлі з Європою й реалізації низки заходів, які в цивілізованому світі називають державним протекціонізмом.

Кожна держава світу дбає про захист своїх національних економічних інтересів. І Україна не має бути винятком, бо інтеграція створює певні ризики для країни, адже ринок стає більш відкритим, де відповідно зростає й конкуренція.

– Але ризики справді великі?

– Пригадуємо 2008–2009 роки, коли в Німеччині почав стрімко падати ринок автомобілів, і відповідним чином знизилася обсяги виробництва. Бундестаг, уряд і центральний банк миттєво зібралися, аби відреагувати на ситуацію. Було відпрацьовано низку заходів, які, зокрема, передбачали преміальну винагороду з бюджету країни кожному покупцеві німецьких автомобілів. Так діють усі розвинені країни світу. Україна готова співпрацювати з європейськими компаніями щодо виробництва зернозбиральних комбайнів і тракторної техніки. У Херсоні, до речі, схожий проект уже реалізується. Тож треба створювати якомога більше можливостей для втілення подібних програм, бо держава, яка ефективно не відпрацьовує і починає споживати імпортовану продукцію, яку спроможна виробляти сама, автоматично починає фінансувати робочі місця за кордоном, поповнювати бюджети інших країн, втрачаючи при цьому перспективні галузі.

– Не секрет, що вимоги до стандартів України та ЄС дуже різняться? Як вийти з цієї ситуації?

– За дорученням Президента України Віктора Януковича створено відповідну Робочу групу, яка займатиметься

адаптацією наших технічних регламентів й стандартів до вимог Євросоюзу. Вкрай важливо під час інтеграційних процесів максимально відпрацювати заходи з підтримки вітчизняного автомобільного, авіаційного, енергетичного й транспортного машинобудування – галузей, які прославляють Україну в світі й зміцнюють нашу економічну безпеку.

ТРЕБА ДІЯТИ ВІДПОВІДАЛЬНО

– Перед Верховною Радою і Кабінетом Міністрів України поставили відповідальні соціально-економічні й політичні завдання. Як би Ви визначили їх пріоритетність?

– Насамперед це підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, низка стратегічно важливих заходів з адаптації української економіки до умов вільної торгівлі з Європою, мінімізація наслідків протистояння на митному кордоні Російської Федерації, а також ризиків, пов'язаних зі зниженням темпів розвитку світової економіки.

Нині, консолідуючи політичну волю й об'єднуючи зусилля, необхідно вирішувати доволі складні завдання. Найпринциповіше значення має формування сприятливих умов для розвитку вітчизняного підприємництва, розв'язання проблем доступу до кредитних ресурсів, зниження навантаження на фонд оплати праці для підвищення конкурентоспроможності нашої продукції, недопущення подальшого збільшення перевірок і силового тиску правоохоронних органів на малий та середній бізнес.

Не секрет, що зараз малий і середній бізнес потерпає від надмірного силового й корупційного тиску, на що неодноразово звертав увагу Президент України Віктор Янукович. Треба проводити системну роботу з недопущення таких ситуацій, з огляду незворотності інтеграції України до ЄС, де поважне ставлення до бізнесу є нормою. Вкрай необхідно також удосконалити законодавство, адаптувати його до правил Євросоюзу. Наразі ухвалено Закон України «Про охорону діяльності», а за участю експертів і парламентарів розробляються проекти законів «Про зброю», «Про детективну діяльність», «Про протидію протиправному поглинанню і захопленню підприємств» тощо.

Хочу наголосити: асоціація з ЄС – це не фініш, це старт великої роботи з адаптації української економіки, законодавства тощо до європейських норм. Її треба починати виконувати вже зараз, тому наше завдання – розробити і якнайшвидше подати до парламенту проекти законів, які підсилять національну безпеку нашої держави й сприятимуть покращенню інвестиційного клімату.

Софія Вербицька – серце і розум організації

Софія Степанівна Вербицька народилася 9 лютого 1938 року в селі Вороньків Бориспільського району Київської області. Має вищу освіту – закінчила Київський інститут народного господарства (1972), Академію суспільних наук у Москві (1978). За комсомольською путівкою поїхала працювати на шахту № 1 м. Новогродівка Селидівського району Донецької області. У 1956–1958 роках – стоволова шахти (підземна), 1958–1976 – крутильниця, майстер виробничого навчання, старший інженер-технолог, заступник секретаря, секретар парткому ВАТ «Київхімволокно». У 1976–1980 роках перебувала на партійній роботі, у 1980–2005 була головою Київської міської ради профспілки працівників хімічної та нафтохімічної галузей промисловості. Де-

путат Верховної Ради Української РСР (1975–1980), секретар комісії по комунальному і побутовому обслуговуванню, депутат Київської міської ради (1964–1970), Дніпровської районної ради в м. Києві (1970–1992). Делегат з'їздів КПРС та профспілок України, член бюро ЦК комсомолу України, делегат Українського та Всесоюзного зліту студентів (1970), учасник Українського (1968) та всесоюзних фестивалів молоді та студентів (1971, 1972). Відмінник хімічної промисловості СРСР (1964). В 1966 році за видатні заслуги у виконанні завдань семирічного плану із збільшення випуску хімічної продукції і досягнуті високі показники в роботі їй присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці.

Олена ОВЕРЧУК,
редактор відділу «ПВ»

Війна забрала батьків, позбавивши її дитячих радіощів. Минало важке дитинство, але думки та мрії завжди лінули далеко, прямували до світлих бажань. Серед дітей Софійка вирізнялася активністю, дисциплінованістю, у ній постійно пробуджувалося бажання творити: на прищільних ділянках нові культури вирощувала, квіти сіяла й обробляла сама, щоб радували всіх. Особливо відзначалася організаційними здібностями. Всі діти бажали бути самостійними, дорослими, у кожного є своя мрія. Для неї ж «бути дорослою» означало брати на себе певні обов'язки, відповідальність, нести тягар важких буднів. Саме в школі закладалися основи її характеру: працелюбство, самодисципліна, оптимістичний погляд на життя, незважаючи ні на що. Характер її на шляху пізнання життя, хоч яким довгим і важким він не був, кликав тільки вперед. Відчувала в собі невичерпне джерело сили й енергії.

Коли держава покликала комсомольців на розбудову країни, Софія відгукнулася першою, агітувала інших підтримати рішення партії і своєю працею зміцнювати рідну Україну. Однією з перших отримала комсомольську путівку в райкомі комсомолу м. Бориспіль. Вважала, що розбудова країни після перемоги над ворогом – найголовніший обов'язок для кожного. Дорога життя привела її на шахту № 1 у Новогродівці, що на Донеччині. Саме в шахті, працюючи стоволовою, ще раз підтвердила, що вона – міцна духом жінка. Сила, активність, ініціативність, наполегливість – усі ці риси неабияк допомагали їй у роботі. Старші колеги були впевнені: норми виробітку за зміну виконає за без чотирьох, сама впарється, без помічників. 18-річна дівчина працювала краще за ветерана, зрі-

лу людину. Досягаючи трудових вершин, її душа співала від гордості, бо працювала вона завжди на радість людям.

1958 року вийшов закон, що заборонив жінкам працювати під землею. Саме тоді столиця України на довгі роки прийняла в свої обійми Софію Вербицьку. Вона освоїла професію крутильниці на комбінаті «Київхімволокно». Завдяки роботящим руками прийшов досвід і вміння. Першою в колективі Софія Вербицька прийняла зобов'язання виконати семирічний план достроково. Однією з перших розробила особливий комплексний план підвищення продуктивності праці. Була ініціатором багатьох починів: за підвищення продуктивності праці, економії сировини, впровадження

сіт та спілкування з людьми додавали їй надзвичайної енергії, ентузіазму, її очі світилися радістю. Софія Вербицька працювала на різних ділянках: була технологом цеху, займалася партійною, профспілковою та громадською роботою. І скрізь до неї тягнулися люди, дякуючи їй за доброту, щирість і сердечність, за вміння відчуті і зрозуміти чужий біль чи радість.

Софія Степанівна каже, що кожен день – це сонце, мета, до якої прямуєш, а ніч – аналіз обставин, у яких ти живеш. Мабуть, через оточення, події, що закарбувалися глибоко в серці, через ставлення до праці вона прийшла до гармонійного внутрішнього стану, що дозволив розкрити особистість та повною мірою реалізуватися у житті.

Скрізь до неї тягнулися люди, дякуючи їй за доброту, щирість і сердечність, за вміння відчуті і зрозуміти чужий біль чи радість.

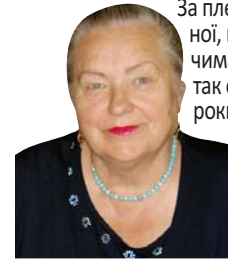
новітніх технологій. Тисячі робітників комбінату підтримали її творчі ініціативи. Душа Софії Степанівни була сповнена ентузіазмом та бажанням зробити якомога більше: передавала досвід роботи молодим трудівницям, була майстром виробничого навчання, сама навчалася в технікумі легкої промисловості, а згодом – інституті народного господарства на вечірньому відділенні, а ще – депутатські справи, десятки громадських доручень... Софія Вербицька свою семирічку виконала за п'ять років. 49 працівників «Хімволокна», передовиків-новаторів, а ще – депутатські справи, десятки громадських доручень... Софія Вербицька свою семирічку виконала за п'ять років. 49 працівників «Хімволокна», передовиків-новаторів, а ще – депутатські справи, десятки громадських доручень... Софія Вербицька, яка отримала найвищу нагороду – медаль «Золота Зірка» та звання Героя Соціалістичної Праці.

Щоденна напружена праця наповнювала змістом життя Софії Степанівни. Любов до своєї профе-

Нині Софія Вербицька – голова Ради організації Героїв Соціалістичної Праці м. Києва. Головне її завдання – всебічний захист соціальних, економічних, вікових та інших інтересів членів організації. Софія Степанівна піклується про здоров'я та побут кожного члена організації, про їх морально-психологічний стан. Вона, як і інші члени організації, є оптимістом, томо за велінням серця робить свій внесок у суспільно-громадське життя міста. Зокрема, організація бере активну участь у заходах, присвячених відзначенню Дня Перемоги, днів визволення України та Києва від німецьких загарбників. Для цих людей праця – справа честі, доблесті, гідності і слави. Кожен із них йшов на роботу з радістю, а з роботи – з гордістю.

Побажаємо нашим ветеранам міцного здоров'я, наснаги та невичерпної енергії, що допомагає жити, творити, ділитися досвідом та надихати.

ЄВГЕНІЯ БОНДАР: «МОЄ ПОКЛИКАННЯ – СЛУЖИТИ ЛЮДЯМ»

За плечима цієї комунікабельної, щедрої на добро людини чимало років життя. Але вона так само невгамовна, як і в роки своєї молодості – бурхливої, емоційної, сповненої творчих знахідок, успіхів і тимчасових розчарувань. В її долі, чистій і осяйній, як мамині очі, міцно переплелися

щирість, доброзичливість і прагнення творити добро. Євгенія Василівна Бондар понад 30 років віддала нелегкій роботі – профспілковому руху на Хмельниччині. Нині вона – голова первинної ветеранської організації Федерації профспілок області й охоче розповідає про свій трудовий шлях.

Валерій МАРЦЕНЮК
Петро ШКРОБОТ

Моє дитинство і юність минули в селі Яснозір'я Віньковецького району на Хмельниччині. Народилась у багатодітній родині. Найрідніші люди – батько, завідувач фермою Василь Іванович, та ненька, колгоспниця Ганна Омелянівна, прирчили мене вставати вдосвіта й трудитися не покладаючи рук. Перші батьківські уроки – на все життя...

Коли розпочалась Велика Вітчизняна війна, батько пішов на фронт. Разом із матір'ю довелося пережити голодні й холодні дні і ночі, а після Перемоги – розбудувати зруйнований фашистами колгосп. Батько повернувся з фронту інвалідом, прикутим до ліжка. Весь тягар домашніх турбот ліг на наші з ненькою плечі.

Після закінчення Грим'яченської середньої школи пішла працювати в рідний колгосп свинарню. Спільчани обрали мене секретарем комсомольської організації. Потім була старшою піонервожатою Осламівської та Грим'яченської семирічки, що на тій же Віньковеччині, та одночасно вчителем математики. Була комсомольським та профспілковим активістом. Без протекції, самотужки долала щаблі ділової кар'єри, фахового зростання. Зокрема, на комсомольській роботі – від завідувачки відділу шкільної молоді та піонерів до другого секретаря Хмельницького обкому комсомолу.

Євгенія Василівно, будь ласка, декілька слів про те, як Ви пов'язали свою долю з профспілками.

– Працюючи в обкомі комсомолу, мою кандидатуру висували на високі посади в партійних органах. Але коли зайшла мова про посаду секретаря Хмельницької облпрофради, я погодилась. Бо, як уже казала, знала роботу

профспілок, була їх активістом. В січні 1972 року мене обрали секретарем ради профспілок. Тут головним чином і виявилася мої риси характеру. Скажу без перебільшення, я горіла на роботі і своєю доброю енергією заряджала колег, своїх підлеглих.

– Як секретар облпрофради, а після заступник Голови ФПО, Ви, Євгенія Василівно, багато зробили для розвитку профспілкового руху. Свідчення цього – звання «Заслужений працівник соціальної сфери України», орден «Знак пошани» та шість медалей...

– Так, я намагалася зробити все, що від мене залежить, для розвитку профспілкового руху в нашому регіоні. Профорганізації активно захищали інтереси своїх спільчан, їхні законні права. Дбали про їх відпочинок, соціальний захист, медичне обслуговування, спортивне та культурне життя. В усьому підтримувала їх ініціативи.

– Євгенія Василівно, на профспілковій конференції 2000 року Ви зняли свою кандидатуру з посади заступника голови ФПО, хоча спільчани просили залишитися...

– Так, час бере своє. Стан здоров'я погіршився, виникли й інші проблеми. Тому твердо вирішила, що піду у відставку. До слова, тодішній голова облдержадміністрації Віктор Лундидеш також просив залишитися, але я своєї думки не змінила.

– Перебуваючи на заслуженому відпочинку, Ви й досі не пориваєте зв'язків з профспілками.

– Після виходу на пенсію працювала заступником директора підприємства «Навчально-культурний центр «Побужжя». Нині очолюю ветеранську організацію Федерації профспілок області. Ми робимо все, аби підтримати й усякляго допомогти сиwoчим ветеранам профспілок.

На шляху до стійкої промислової політики

12–13 вересня у київському готелі «Турист» відбулася Субрегіональна зустріч членських організацій Глобальної спілки IndustriALL країн СНД.

Олена ОВЕРЧУК, «ПВ»
Фото Кирила ЛАТИШЕВА

У цьому масштабному заході взяли участь представники таких членських організацій, як Республіканський комітет профспілки працівників нафтової та газової промисловості Азербайджану, Білоруська незалежна профспілка гірників, хіміків, нафтопереробників, енергетиків, транспортників, будівників та інших працівників, Білоруська профспілка працівників радіоелектронної промисловості, Білоруська профспілка працівників хімічної, гірничої та нафтової галузей промисловості, Вільна профспілка металістів (Білорусь), Вірменська республіканська галузева профспілка професійних організацій працівників промисловості, профспілка металургійної, гірничої та хімічної промисловості Грузії, Профспілка працівників гірничо-металургійної промисловості Республіки Казахстан, Федерація профспілок машинобудування, приладобудування та професійної освіти Республіки Молдова, Федерація профспілок будівництва та промисловості будівельних матеріалів Республіки Молдова, Російська профспілка працівників авіаційної промисловості, Профспілка працівників автомобільного та сільськогосподарського машинобудування Російської Федерації, Гірничо-металургійна профспілка Росії, Профспілка машинобудівників Російської Федерації, Профспілка працівників нафтової, газової галузей промисловості та будівництва Російської Федерації, Російська профспілка працівників радіоелектронної промисловості, Російська профспілка працівників суднобудування, Російська незалежна профспілка працівників вугільної промисловості, Громадське об'єднання «Всеросійська Електропрофспілка», Профспілка авіабудівників України, Профспілка працівників автомобільного та сільськогосподарського машинобудування України, Профспілка працівників атомної енергетики та промисловості України, Незалежна профспілка гірників України, Профспілка працівників машинобудування та металоброєв України, Профспілка трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України, Профспілка працівників нафтової та газової промисловості України, Профспілка працівників оборонної промисловості України, Профспілка працівників радіоелектроніки та машинобудування України, Профспілка працівників вугільної промисловості України, Профспілка працівників хімічних та нафтохімічних галузей промисловості України, Профспілка працівників енергетики та електротехнічної промисловості України, а також представники Глобальної спілки IndustriALL Global Union та Регіонального бюро Глобальної спілки IndustriALL для країн СНД.

Під час проведення заходу учасники порушили й обговорили такі

СЕРГІЙ КОНДРЮК, ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ФПУ:
«Настав час вироблення консолідованих платформ. Ми готові поділитися напрацюваннями та виробити більш-менш єдину платформу із базових питань, що допоможуть нам вирішувати проблеми сьогодні і, що найголовніше, уникнути їх у майбутньому»

актуальні теми, як особливості ведення соціального діалогу в сучасних умовах, стійка промислова політика, заслухали звіт про діяльність Регіонального офісу Глобальної спілки IndustriALL та пропозиції членських організацій про посилення ефективності дій у регіоні, а також обговорили план підготовки до дня колективних дій проти нестандартної зайнятості.

Глобальна спілка IndustriALL Global Union представляє інтереси 50 мільйонів працівників в усьому світі, зайнятих у видобувній, виробничій і переробній галузях промисловості. Сталлий розвиток цих галузей у майбутньому, так само як і планети, на якій ми живемо, залежить від стратегічних рішень урядів. Профспілкам належить ключова роль у роботі з урядами та діловими колами щодо забезпечення досягнення профспілкових цілей щодо створення робочих місць, визнання прав людини й захисту довкілля в процесі прийняття таких рішень. Тому Глобальна спілка починає амбітну програму роботи з членськими організаціями з розроблення та реалізації стійкої промислової політики.

Заступник Голови Федерації професійних спілок України Сергій Кондрюк, відкриваючи Субрегіональну зустріч, зазначив: «У своїй роботі у сфері колективно-договірних відносин, закріплення базових можливостей профспілок на законодавчому рівні ми часто стикаємося з тим, що нам кажуть: «Погляньте, у Росії цього немає, Білорусія від цього давно відмовилася». Тому, казав, настав час вироблення консолідованих платформ. Наприклад, платформа профспілок щодо застосування аутстафінгу або солідарна платформа профспілок СНД стосовно трудового законодавства загалом. Наразі на рівні Федерації профспілок України розробляється низка ініціатив, а ФПУ бере участь у конкретних процесах, які вплинуть на життя членів профспілок усередині країни та за її межами. Наприклад, щодо теми аутсорсингу та аутстафінгу. На превеликий жаль, Україна стала полігоном випробовування закріплення цієї проблеми у законодавстві, зокрема у Законі України «Про зайнятність населення». З іншої сторони,

Стойка промислова політика має формувати здорову економіку та якісну зайнятість (достойну, безпечну працю з виплатою заробітної плати), при цьому максимально знижувати негативний вплив на довкілля та діяти в інтересах суспільства в цілому.

Україна, знову ж таки завдяки профспілкам та особливо профспілці трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості, зуміла такою мірою обмежити можливість використання аутстафінгу, що його практична реалізація стала вкрай проблематичною. Тож ми готові поділитися досвідом, особливо у контексті розроблення нового законодавства. Федерація профспілок ініціювала розроблення нового закону про колективно-договірні відносини і, так би мовити, високим коефіцієнтом корисної дії. Також спільно із шведськими колегами ми готуємо нову модель вирішення колективно-трудових спорів. В Україні з часів проголошення незалежності досі не прийнято нове трудове законодавство. Тому, напевно, було б цікаво виробити спільну платформу щодо того, якими мають бути основні гарантії у сфері праці. Наразі ми беремо участь у формуванні нової податкової політики, насамперед щодо оподаткування трудових доходів. Ми готові поділитися напрацюваннями та виробити більш-менш єдину платформу з базових питань, що допоможуть нам вирішувати проблеми сьогодні і, що найголовніше, уникнути їх у майбутньому».

Під час обговорення питання особливостей ведення соціального діалогу в сучасних умовах виступив генеральний секретар Глобальної спілки IndustriALL Юркі Райна.

Голова Профспілки працівників автомобільного та сільськогосподарського машинобудування України

Василь Дудник поінформував присутніх про особливості ведення соціального діалогу в Україні, роботу Національної тристоронньої соціально-економічної ради, консультативно-дорадчих органів, що діють при органах виконавчої влади – Громадських рад, а також про особливості ведення колективних переговорів та укладення Генеральної та галузевих угод, колективних договорів на підприємствах. Він, зокрема, наголосив: «Соціальна спрямованість характерна для України. На законодавчому рівні у нас чудове забезпечення соціального діалогу, краще й бути не може, але це все лише декларативно, на словах. Ні роботодавці, ні держава не хочуть брати на себе конкретні зобов'язання, які треба виконувати та за які слід відповідати».

Щодо питання стійкої промислової політики доповідав Дженні Холдкрофт, Глобальна спілка IndustriALL, Женева. Зокрема, він зазначив, що стійкість визначається як задоволення потреб сьогодення, не обмежуючи здатність прийдешніх поколінь задовольняти свої потреби в майбутньому. Такий підхід має на увазі здорове довкілля, здорову економіку та здорове суспільство, що мають міцну основу та підтримуються завдяки ефективному глобальному управлінню. Стійка промислова політика має формувати здорову економіку та якісну зайнятість (достойну, безпечну працю з виплатою заробітної плати), при цьому максимально знижувати негативний вплив на довкілля та діяти в інтересах суспільства в цілому. Стійка промислова політика не передбачає створення умов для процвітання компаній за рахунок працівників, суспільства та довколишнього середовища. Йдеться про створення умов, за яких компанії зможуть працювати, забезпечуючи стійкий внесок у розвиток суспільства.

Після того відбулася дискусія щодо стійкої промислової політики, обговорювалася додаткова інформація із низки ключових проблем, які необхідно розв'язувати під час розгляду цього питання. Субрегіональна зустріч членських організацій Глобальної спілки – іще один крок до єдиного розуміння пріоритетів для країн СНД.

**Raïsa
Чирва**

оглядач «ПВ»
chirva@bigmir.net

Добро, засвідчене нотаріально

Кабмін зареєстрував у Верховній Раді зміни до Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації». Одна з новацій – обов'язкове нотаріальне посвідчення договорів про доброчинні пожертви коштів на суму, що перевищує 850 грн. Саме ця обставина збурила як благодійні фонди, так і громадськість загалом. Представники понад 40 доброчинних організацій звернулися з відкритим листом до Президента, Прем'єр-міністра та Мін'юсту з проханням не допустити зазначених змін, бо це, на їх переконання, створить нові суперечності між українським законодавством та міжнародними стандартами, гальмуватиме розвиток благодійності в країні. Наше видання не могло залишитися осторонь такої гострої теми.

ГРА НА ВИПЕРЕДЖЕННЯ

Ще на початку літа відбулася зустріч Координаційної ради при Главі держави, на яку зібрались представники уряду, міністерств, громадських організацій. Говорили про необхідність змін до Закону про благодійність, про відновлення довіри до цієї благородної справи. Учасники зустрічі висловили занепокоєння тим фактом, що з 15 тис. зареєстрованих доброчинних організацій працюють лише 2 тис. Більшість елементарно прикриває свій бізнес. Було домовлено створити відповідну робочу групу, яка представить свої напрацювання урядові.

А вже через тиждень Міністерство юстиції оприлюднило свої зміни. І на чільному місці – про нотаріально засвідчену благодійність, якщо вона перевищує 850 грн. У Мін'юсті пояснюють, що це робиться задля вдосконалення законодавчого регулювання доброчинної діяльності в Україні.

Попередню домовленість про створення робочої групи проігноровано, а зміни до закону от-от наберуть чинності. Сподівання, що вони запобігатимуть махінаціям з боку нечесних благодійників, можуть виявитися марними, стверджу-

21% населення України підтримує доброчинну діяльність різних фондів та організацій, з яких лише 6% висловили довіру до цих інституцій.

ють експерти. І фонди так чи інакше стануть частиною корупційних схем. Шахраям ці виправлення не завдають, а от життя законотворчих організацій ускладнять.

Оформити свій альтруїстичний порив письмовою угодою та ще й засвідчити її у нотаріуса – на таке мало хто зважиться. «Сьогодні, коли весь світ уникає паперового діловодства, вдаючись до електронного документообігу, благодійників спонукають до бюрократичної тяганини», – вважає керівник Українського форуму благодійників Ганна Гулевська Черниш. На її думку, законопроект аж ніяк не спрямований на вдосконалення законодавчого регулювання благодійної діяльності, й у разі схвалення депутатами лише ускладнить її. І надасть можливість використовувати доброчинність у сумнівних схемах, що, врешті-решт, дискредитує добру справу.

Чимало експертів переконані, що в Україні відсутнє адекватне законодавство в цій сфері. Затримки на митниці, обкладання податком, зменшення державного фінансування – ось лише невеликий перелік проблем, з якими стикаються благодійні фонди й організації. Запропоновані зміни посиловатимуть податковий тиск на внески, які люди роблять задля доброї справи. Нотаріальне посвідчення бодай 1 тис. грн однозначно гальмуватиме надходження коштів тим, хто потребує допомоги, зазвичай невідкладної. «Тільки уявіть собі таку ситуацію, – коментує директор Української біржі благодійності Ірина Гуцал, – коли тяжко хвора дитина потребує термінової операції. Потрібно зібрати 500 тис. грн. До зборів приєднуються благодійні організації, підприємства, фізичні особи. Якщо діяти згідно із запропонованими

змінами, то під кожному благодійну жертву, що перевищує 850 грн, потрібно укладати нотаріально засвідчену угоду. Цілком можливо, що для оплати лікування дитини доведеться скласти й засвідчити понад 100 угод. А це довгий ланцюжок передачі коштів: донор – благодійна організація, яка допомагає збирати кошти, – благодійна організація, яка акумулює кошти для надання кінцевої допомоги, – одержувач допомоги. І на кожному кроці треба укладати і нотаріально засвідчувати угоди. За час і кошти, витрачені на паперову тяганину, можна було б урятувати чесь життя!».

ЛАСИЙ ШМАТОК ДЛЯ НОТАРІУСІВ

Керівник Програми розвитку громадянського суспільства Українського незалежного центру політичних досліджень Максим Лаціба взагалі вбачає у змінах до зазначеного закону порушення статті 22 Конституції України. У ній йдеться про те, що нові закони не можуть обмежувати права та свободи, вже гарантовані законами чинними. В інтерв'ю одному з українських видань пан Лаціба зізнається, що був відверто шокований запропонованою новацією. «Це означає, що нотаріус фактично за паспортом ідентифікує особу того, хто дає і кому дає. Але ж це цивільні відносини двох суб'єктів, і держава не повинна цього контролювати. Інша справа, що нотаріуси – паства Мін'юсту, тож вирішили дати їм підзаробити. А в кого взяти такі кошти? Чому б не в благодійників?» – дещо категорично прокоментував він.

Більшість експертів звертають увагу на ще одну особливість майбутніх

В Європі зареєстровані й активно працюють понад 110 тис. благодійних фондів. Щорічно вони виділяють на свої програми близько 100 млрд євро. Не шкодують коштів на благодійність і світові магнати: Білл Гейтс за своє життя пожертвував більше 28 млрд дол., Уоррен Баффет – більше 20 млрд дол., Марк Цуккерберг – більше 500 млн дол.

За результатами Національного рейтингу благодійників, у середньому 50% пожертв в Україні спрямовані на медицину. Минулого року 59 учасників рейтингу виділили на благодійні програми в сфері охорони здоров'я понад 256 млн грн

змін: бажання окремих груп збільшити доходи вітчизняного нотаріату, переважно приватного, щоб у такий спосіб узяти під контроль потоки благодійних коштів. Про соціальну сферу, яка й так перебуває на межі колапсу і виживає за рахунок благодійності та добровільних інституцій, депутати згадують лише на передодні парламентських виборів. А до них ще далеко, переконують фахівці.

Загальну думку сектору висловив виконавчий директор благодійної фундації «Відкриті серця України» Євген Полтєнко: «Запропоновані зміни до профільного закону однозначно не сприятимуть розвитку філантропії в нашій країні. Особливо одіозно видається норма про нотаріальне оформлення договорів пожертви. По суті, це опосередковане оподаткування благодійних коштів. Причому ці «податки» підуть не на державні програ-

ми, а осядуть у кишенях нотаріусів. Для прикладу, аби не бути голослівним: із пожертви в 1500 грн державне мито становитиме 17 грн, а дохід нотаріуса – 150–200 грн. А якщо цю суму помножити на десять, який заробіток складеться?».

Більшість експертів переконані: якщо запропонована норма набере чинності, то бажаного ефекту – проконтролювати благодійні кошти (а це сотні мільйонів гривень щорічно) або заробити на них – це не дасть. А ще гірше, призведе до негативних наслідків як для благодійного сектору, так і суспільства загалом.

Зміни до закону, вважають очільники багатьох благодійних організацій, несуть велику загрозу, бо перекривають усі іноземні пожертви. На думку Ганни Гулевської-Черниш, «відтепер уряд Норвегії чи Швеції має платити українським нотаріусам».

ЧЕРВОНЕ СВІТЛО НА КОРДОНІ

Україна вже позбулася великої кількості міжнародних донорів. Знову ж таки, через недосконале законодавство. Та попри це вітчизняні благодійні інституції продовжують співпрацювати й одержувати підтримку від невеликих міжнародних фондів та організацій, котрі не мають своїх представництв у нашій країні. Запропоновані зміни поставлять під загрозу можливість такої співпраці, а допомога міжнародної спільноти істотно зменшиться, переконують керівники добровільних організацій, що співпрацюють з європейськими та американськими благодійниками.

«Більшість проектів нашої організації фінансуються приватними фондами з ін-

ших країн Європи та США, про що укладено відповідні угоди, – розповідає директор благодійної організації Партнерство «Кожній дитині» Василина Дибайло. – Приватні доброчинці жертвують кошти й через онлайн-системи. Наразі це стане неможливим. Після 10 років обговорень і гучних декларацій уряд України так і не запровадив механізму соціального замовлення та фінансування соціальних послуг, які надаються благодійними та громадськими організаціями. А нині пропонується «перекрити» ресурси, що виділяються міжнародним співтовариством на розвиток інноваційних соціальних послуг, допомогу хворим і нужденним, підтримку молоді й освітніх програм».

Президент Всеукраїнського благодійного фонду «Запорука» Наталя Онішко в розпачі, адже безліч договорів укладено на відстані багатьох тисяч кілометрів упродовж кількох годин. «Коли йдеться про життя людини, часу на очікування просто немає. А що буде, коли законопроект підтримають? Скільки часу, скільки благодійних коштів витратяться! Життя скількох людей опиниться під загрозою через відсутність донора, для якого оформлення документів у нотаріуса виявиться нездійсненним, наприклад через проживання за межами України?» – бідкається очільниця благодійного фонду.

Зважаючи на те, що 80% пожертв надходить безпосередньо на лікування хворих, в тому числі дітей, цілком зрозуміле занепокоєння доброчинців, котрі передікають, що нова норма заблокує більшість надходжень з-за кордону. Їх і так небагато. Бо 40% коштів, які благодійні організації отримують від донорів з Європи, йдуть на оподаткування, до Пенсійного фонду тощо. Тож говорити, що зарубіжні донори спонсорують соціальну роботу в Україні, можна з великою пересторогою, зазначають експерти. І сходяться на думці, що в разі ухвалення даної норми доброчинність, яка наразі почала робити свої перші впевнені кроки на шляху до прозорості, підзвітності та публічності, змушена буде заховатися в тінь, вигадувати шляхи, як оминати законодавство, посилюючи недовіру до благодійних ініціатив.

ЯК ЦЕ РОБИТЬСЯ У ЄВРОПІ

У більшості європейських країн існує система заохочень для благодійників і система оподаткування, що робить одержання допомоги зручним, простим і необтяжливим для тих, кому вона призначена. Тож на думку експертів, якщо ми справді хочемо долучитися до європейських стандартів, нам варто було б перейняти досвід розвинених країн. Який би стимулював до благодійної діяльності, реально заохочував людей допомагати іншим. Закон, за яким діють добровільні організації і фонди країни, не вирі-

шує однієї з ключових проблем сектору – оподаткування пожертв, регульоване Податковим кодексом України. Наша держава досі залишається однією з небагатьох європейських країн, де благодійна допомога фізичним особам обкладається податком на загальних підставах.

Будь-яка благодійна допомога фізичній особі з боку благодійного фонду або організації нині звільняється від оподаткування в таких країнах, як Кіпр, Чехія, Естонія, Франція, Німеччина, Греція, Угорщина, Італія, Португалія, Румунія,

Словаччина, Швеція, Туреччина. А в Бельгії, Болгарії, Фінляндії, Латвії, Литві, Нідерландах, Польщі та деяких інших країнах на таку допомогу діють спеціальні пільгові податкові тарифи. Так, у Бельгії благодійні кошти у вигляді субсидій, нагород, стипендій обкладаються податком, якщо перевищують суму в 3200 євро. У Болгарії від податків звільняється будь-яка благодійна допомога людям з особливими потребами, обмеженою працездатністю та соціально вразливим категоріям населення. У Нідерландах податкові органи скла-

дають реєстр організації, котрі мають право надавати благодійну допомогу, що звільняється від оподаткування. Чомусь не прижився на теренах України досвід Америки, Англії та Західної Європи. Там, кажуть фахівці, цікава й прийнятна модель доброчинності. А в Німеччині, приміром, існує центральний інститут соціальних досліджень, який займається «сертифікацією» благодійних фондів та видачею спеціального знака якості. Щоб отрима-

ти його, серед іншого, потрібно пройти аудит і звітувати про свою діяльність. До слова, цей інститут заснований ще 1894 року, проте в Україні немає й нацяку на подібну структуру.

ЗАСІДАННЯ

ВУГЛЕГІРСЬКУ ТЕС ВІДНОВЛЯТЬ ТА МОДЕРНІЗУЮТЬ

«Вуглегірська ТЕС запрацює у встановлені відповідно до графіку, затвердженого урядом країни, строки. Значний обсяг робіт з відновлення машинного залу першої черги, а також ремонт основного обладнання теплоелектростанції виконується згідно з прийнятими урядовими рішеннями». Про це під час робочого візиту до Донецької області повідомив міністр енергетики та вугільної промисловості України Едуард Ставицький на засіданні комісії з організації та контролю за аварійно-відновлювальними роботами на Вуглегірській теплоелектростанції.

Сергій ШИШОВ

голова Центрального комітету «Укрелектропрофспілки»

У роботі комісії також взяли участь міністр екології та природних ресурсів України Олег Проскуряков, керівники Донецької облдержадміністрації, Держгірпромнагляду України, НАК «Енергетична компанія України», голова Світлодарської ради, представники «Укрелектропрофспілки».

Під час перебування на Вуглегірській ТЕС міністр ознайомився з виконанням робіт з відновлення теплоелектростанції. На засіданні комісії було заслухано звіт керівників ПАТ «Центренерго» та головного підрядника «Спеценергомонтаж» про хід виконання аварійно-відновлювальних робіт. Проаналізувавши стан виконання аварійно-відновлювальних робіт, міністр зазначив, що графік їх проведення чітко виконується, проводиться не лише ремонт обладнання, а й модернізація теплоелектростанції.

На сьогодні змонтовано всі металоконструкції покрівлі та завершено покрівельні роботи, закінчується монтаж водостоків та проводяться роботи із скління будівлі турбінного залу першої черги. Всі металоконструкції мають спеціальне вогнезахисне покриття.

На першому енергоблоці завершено капітальний ремонт турбоге-

нератора, почалися теплові та високовольтні випробування обладнання. Паралельно провадиться ремонт блочних трансформаторів. Завершується прокладання нових кабелів для сучасної цифрової системи контролю та керування з одночасним впровадженням АСУ ТП. Такі ж обсяги робіт проводяться на енергоблоці № 4.

Міністр високо оцінив роботу, проведenu колективами Вуглегірської ТЕС та підрядних організацій, подякував керівництву ПАТ «Центренерго» за організацію та дієвий контроль за виконанням аварійно-відновлювальних робіт, а також висловив сподівання, що всі учасники робіт з відновлення теплоелектростанції докладуть максимум зусиль для безумовного введення в експлуатацію енергоблоків № 1 та № 4 Вуглегірської ТЕС в грудні поточного року.

На засіданні комісії порушувалися питання фінансування аварійно-відновлювальних робіт. У своїх доповідях керівники ПАТ «Центренерго» Олег Коземко і «Спеценергомонтаж» Анатолій Машталап повідомили, що кошти на аварійно-відновлювальні роботи виділяються в повному обсязі, а їх освоєння проводиться вчасно. Загальна вартість робіт з відновлення Вуглегірської ТЕС складає близько 300 млн гривень. На засіданні також було заслухано представників «Теплокомуненерго», які до-

повіли про хід робіт з відновлення системи теплозабезпечення м. Світлодарська, виведеної з ладу внаслідок аварії на Вуглегірській ТЕС. Для відновлення опалювальної системи міста оптимальним варіантом визнано реконструкцію існуючої будівлі тролейбусного депо під газу котельню із встановленням лічильників теплової енергії у споживачів. Така схема є найбільш прийнятною за технічними характеристиками, капітальними видатками і можливістю вторинного використання матеріальних ресурсів після переведення споживачів на теплозабезпечення Вуглегірської ТЕС.

Сьогодні Донецька обласна влада спільно з органами місцевого самоврядування розробили проектну документацію, а також виконали планування і розчистку майданчика на місці котельні, підключення тимчасового електро- та водопостачання, підготували фундамент і встановили насосне обладнання та котли. Як заявили представники «Теплокомуненерго», всі роботи з монтажу та введення котельні для обігріву м. Світлодарська будуть виконані до початку опалювального сезону 15 жовтня 2013 року.

На засіданні комісії також обговорювалися соціально-економічні питання, зокрема виплата зарплати, соціально-побутове забезпечення працівників. Зазначалося, що всі ці питання вирішені, заробітна плата виплачується у встановлені терміни, тож трудові колективи теплоелектростанції та підрядних організацій налаштовані на стабільну роботу.

СЕМІНАР

НАВЧАННЯ МЕТАЛУРГІВ

Нещодавно в санаторії «Приморський» відбувся семінар для профгрупоргів Профспілки металургів і гірників України на підприємствах гірничо-металургійного комплексу Запоріжжя.

За інформацією ЦК ПМГУ, це третій семінар, організований обкомом профспілки і Запорізькою групою, що бере участь у проєкті «Навчання тих, хто навчає» (спільний проєкт ПМГУ, французької профспілки Force Ouvrière та Глобальної спілки IndustriALL Global Union). Відкриваючи семінар, голова обкому ПМГУ Валерій Седов охарактеризував ситуацію на підприємствах ГМК області, приділив увагу як негативним тенденціям, так і позитивним зрушенням у роботі підприємств Запорізького промрайончика. Заступник голови ЦК ПМГУ Валерій Гавриленко надав вичерпну інформацію про роботу ЦК за всіма напрямками діяльності та поінформував профгрупоргів про соціально-економічний стан та існуючу проблему скорочення чисельності членів ПМГУ, а також стратегію і тактику профспілки на сучасному етапі. У злободенних питаннях і конкретних проблемах учасникам семінару допомогли розібратися фахівці Запорізького обкому: завідувач відділу організаційної, внутрішньоспілкової

роботи і гласності Олександр Величко та правовий інспектор праці обкому профспілки Віктор Щербак. Заступник голови профкому ДП «Запорізький титаномагнієвий комбінат» Віталій Крештал, заступник голови профкому ПАТ «Запоріжвогнеметрив» Дмитро Меркулов, голова комісії з організаційної, внутрішньоспілкової роботи профкому ВАТ «Запоріжсталь» Інна Точіліна і голова комісії з охорони праці ЗАТ «Запорізький залізорудний комбінат» Юрій Борисенко розповіли про важливість підготовки до переговорів, необхідність визначення чіткої мети, наявності документів з конкретними фактами, цифрами, бути готовими до виходу з різних ситуацій. На практичній частині семінару профгрупорги вчилися чітко формулювати вимоги і переконувати адміністрацію їх виконати. Викладачі в ролі адміністрації застосували різні тактики поведінки, намагаючись збити представників трудового колективу з істинного шляху. На завершення навчання відбувся колективний відеоперегляд тренінгу й обговорення розіграних ситуацій.

ЮВІЛЕЙ

РІВНЕНСЬКА АЕС – СТАБІЛЬНЕ МАЙБУТНЄ

Як повідомляє Профінформцентр Федерації Профспілок Рівненської області, 40 років тому були закладені підвалини майбутнього енергетичного гіганта регіону. Нині це розвинутий, потужний, сучасний комплекс, відомий далеко за межами Рівненщини, та й України. Від того далекого пам'яного дня і до сьогодні РАЕС пройшла чималий шлях. За цей час зведено чотири сучасні енергоблоки атомної станції потужністю 2835 мВт, які здатні забезпечити електроенергією чотири області, такі як Рівненська. По-

ряд виросло місто-сателіт – Кузнецовськ. Привітати з річницею енергетичний гігант прийшло багато гостей на чолі з керівництвом області. Слова подяки лунали на адресу ветеранів-атомників. Стоячи зал вітав першого керівника Рівненської АЕС Володимира Коровкіна. З нагоди ювілею теплі слова вітань висловив голова ФПО Микола Шершун. Він, зокрема, зазначив, що атомна станція – це не лише тепло і світло, стабільне функціонування промисловості, транспорту, зв'язку та соціальної сфери, а й насамперед люди, еліта нації, її гордість та майбутнє.

300
МЛН ГРН
СТАНОВИТЬ
ЗАГАЛЬНА ВАР-
ТІСТЬ ВІДНОВ-
ЛЮВАЛЬНИХ
РОБІТ НА ВУГЛЕ-
ГІРСЬКІЙ ТЕС

з'їзд

Захист соціально-економічних прав шахтарів – під надійний контроль профспілок

IV з'їзд Профспілки працівників вугільної промисловості України, який тривав 10–11 вересня у Будинку профспілок, ухвалив актуальні й важливі рішення щодо забезпечення законних прав та інтересів працівників галузі.

ЗА ІНФОРМАЦІЄЮ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЦЕНТРУ ФПУ, у роботі форуму взяла участь міністр енергетики та вугільної промисловості України Едуард Ставицький, голова Фонду держмайна України Олександр Рябченко, заступник Голови ФПУ Сергій Українець.

Заслухавши та обговоривши доповідь голови Укрвуглепрофспілки Віктора Турманова, форум гірничого профспілкового активу визнав роботу ЦК профспілки за період з вересня 2008 року по вересень 2013 року задовільною.

Обговоривши ситуацію у вугільній промисловості, з'їзд затвердив низку вимог і пропозицій до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів, Міністерства енергетики та вугільної промисловості, Фонду держмайна, власників вугільних підприємств щодо поліпшення економічної ситуації в галузі, підвищення соціально-економічного захисту трудових колективів.

Зокрема, з'їзд звернувся до парламенту й уряду з пропозицією забезпечити бюджетне фінансування вугільної промисловості, що дасть змогу разом із переглядом цінової політики на вугільну продукцію фінансово збалансувати роботу підприємств галузі, сприятиме виконанню програм охорони праці та здоров'я, у тому числі щодо забезпечення засобами індивідуального захисту, реалізації в повному обсязі положень ЗУ «Про підвищення престижності шахтарської праці».

На з'їзді Укрвуглепрофспілки зазначалося, що, ухвалюючи рішення на державному рівні щодо реструктуризації підприємств галузі, потрібно передбачати розроблення комплексу організаційно-фінансових заходів для запобігання несплатостроможності підприємств, створення умов для розвитку території і робочих місць, оптимально збалансованих умов для державного та при-

ВІКТОР ТУРМАНОВ, ГОЛОВА ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ:

«Перед нами вкрай складні завдання. Серед них, зокрема, зберегти галузь і робочі місця. І все це багато в чому залежить від нас з вами. Для профспілки вугільників було, є і буде головним завданням – захистити людину праці»

86 МЛН ТОНН

ВУГІЛЛЯ ВИДОБУЛИ УКРАЇНСЬКІ ШАХТАРИ У 2012 РОЦІ, ЩО НА 4 МЛН ТОНН ПЕРЕВИЩУЄ ОБСЯГ 2011 РОКУ ТА Є НАЙВИЩИМ ПОКАЗНИКОМ ЗА ОСТАННІ ДЕСЯТЬ РОКІВ

ватного секторів економіки у вугільних регіонах.

Учасники з'їзду також наполягали на першочерговому розгляді Верховною Радою законопроектів щодо внесення змін до Гірничого закону України, які передбачають виділення безкоштовного побутового палива шахтобудівникам і рятувальникам; компенсацію оплати за газ, електроенергію та опалення особам, які мають право на пільгове побутове паливо, але мешкають у будинках, обладнаних непічним опаленням; надання згаданих пільг і компенсацій пенсіонерам-шахтарям не тільки після, а й у процесі закриття (ліквідації) підприємства. Укрвуглепрофспілка також пропонує ухвалити зміни до держбюджету України на поточний рік у частині виділення додаткового фінансування на забезпечення працівників шахт засобами індивідуального захисту та внести зміни до ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», спрямовані на усунення диспропорцій у розмірах пенсій.

З'їзд також звернувся до Кабміну, Міненерговугілля, Фонду держмайна, власників і роботодавців вугільних підприємств з низкою пропозицій і вимог.

Від імені ФПУ та її Голови Юрія Кулика делегатів з'їзду привітав заступник Голови ФПУ Сергій Українець. Він зазначив, що профспілка вугільників – одна із найбільш потужних і ефективних професійних спілок, що входять до складу Федерації. Її лідери, вся профспілкорова громада змогли вибудувати механізм ефективної взаємодії з владою, керівниками підприємств і галузевим бізнесом. «І головне, змогли переконати їх у необхідності істотних соціальних змін на користь трудових колективів», – оцінив розвиток соціального діалогу в галузі Сергій Українець, зауваживши, що традиційно висока готовність шахтарів до

Делегати IV з'їзду Профспілки працівників вугільної промисловості України, що відбувся у Києві 10–11 вересня, одностайно обрали Віктора Турманова головою своєї профспілкової громади на новий період. Його першим заступником обрано Валерія Мамченка, заступником – Вячеслава Мосендза.

колективних дій дисциплінує бізнес, що вкрай важливо для досягнення цілей профспілки.

Заступник Голови ФПУ також відзначив роботу профспілки вугільників та її лідера Віктора Турманова щодо створення і модернізації законодавчої бази, спрямованої на зміцнення соціального захисту працівників і ветеранів галузі, а також на розширення прав профспілки при реформуванні та реорганізації галузі. Крім того, Сергій Українець високо оцінив досягнення Укрвуглепрофспілки у сфері оплати та охорони праці. «За звітний період заробітна плата у вугільній промисловості зросла вдвічі, – наголосив він. – Так, стартовий рівень був низький, проте інша жодна галузева профспілка не може похвалитися досягненням подібних темпів зростання. Зараз вугільники – лідери за цим показником. В інтересах шахтарів ведеться потужна колективна робота, а також укладено і постійно модернізується Галузева угода».

Також було відзначено, що профспілка вугільників сформувала найпотужнішу у Федерації правову й технічну інспекції для контролю за дотриманням соціально-економічних і трудових прав гірників. У звітному періоді профспілка отри-

мала серйозні важелі впливу на сферу промислової безпеки та охорони праці, розширивши права технічної інспекції праці.

Міністр енергетики та вугільної промисловості України Едуард Ставицький у своєму виступі на форумі наголосив на тому, що за минулі після III з'їзду Укрвуглепрофспілки п'ять років налагоджено конструктивні відносини між галузевим міністерством і лідерами профспілки. «Завдяки спільним зусиллям профспілкових комітетів і керівників підприємств вдалося вийти на стабільне зростання обсягів видобування вугілля, – зазначив Едуард Ставицький. – Тільки за останні три роки рівень видобутку в Україні збільшився на 10,7 млн тонн, або 14%. У 2012 році українські шахтарі видобули 86 млн тонн вугілля, що на 4 млн тонн перевищує обсяг 2011 року та є найвищим показником за останні десять років».

Галузевий міністр також зазначив, що уряд і Президент України фінансово підтримують вугільну промисловість, реалізацію галузевих програм, відтак бюджетне фінансування з року в рік зростає.

Делегатів з'їзду також привітав голова Глобальної спілки IndustriALL Юркі Райна.

Голова правління ПрАТ «Закарпаттурист» Юрій Гартнер: «Є турист – є прибуток!»

Сьогодні Приватне Закарпатське обласне акціонерне товариство по туризму та екскурсіях «Закарпаттурист» об'єднує 10 туристично-оздоровчих та лікувально-оздоровчих комплексів. Організація подорожей Закарпаттям та Україною, відпочинку вітчизняних та іноземних туристів, оздоровлення дітей з різних куточків нашої держави – профіль діяльності турпідприємства. Про традиції, інновації та плани на майбутнє «ПВ» розповів голова правління ПрАТ «Закарпаттурист» Юрій Гартнер.

Анна РЕПІЧ

редактор відділу «ПВ»

– Що сьогодні являє собою «Закарпаттурист»? Які послуги пропонуються відпочивальникам?

– Закарпаття – унікальний край у географічному центрі Європи, який володіє потужним природно-рекреаційним і туристичним потенціалом, багатий на історичні та культурні пам'ятки. Зважаючи на це, «Закарпаттурист» пропонує гостям повний комплекс якісних туристичних послуг у власних туркомплексах, розташованих у мальовничих куточках Закарпаття, які забезпечують комфортне проживання у номерах різної категорії, повноцінне екологічно чисте харчування, страви національної кухні, екскурсійні послуги. І що важливо, все це – за доступними цінами.

– Юрію Юрійовичу, Ви менше року очолюєте це підприємство, тож із якими проблемами зіткнулися на початку своєї діяльності в «Закарпаттуристі»?

– З такими, мабуть, що й усі господарники – десь тече, десь протікає, а там, де треба, не тече. А якщо серйозно, проблем було й залишається чимало. Наприкінці минулого року декілька тургосподарств не мали змоги приймати туристів через значну заборгованість за електроенергію, воду та газ, були відключені від енергоносіїв, законсервовані. Значна заборгованість, зокрема із заробітної плати працівникам, не давала можливість повноцінно працювати товариству, збитки зростали.

– Що вдалося за цей час зробити, чи є позитивні зрушення в проблемних питаннях?

– Із початку року ліквідовано збиткову діяльність ПрАТ «Закарпаттурист», проведено комплекс заходів щодо відновлення роботи низки господарств – погашена або розстрочена заборгованість за комунальні послуги, відновлене постачання електроенергії, води, погашені зарплатні борги із сплатою необхідних відрахувань до Пенсійного фонду, на одній базі відремонтовано водогін, на іншій – очисні споруди та відновлено гаряче водопостачання... Там, де багато майна, завжди є що відновлювати та ремонтувати.

Крім того, позитивом є й активна літня оздоровча кампанія. Від-

так, протягом літнього періоду 2013 року ПрАТ «Закарпаттурист» оздоровило понад тисячу дітей з м. Києва, Київської, Львівської, Хмельницької, Закарпатської областей. Це на 60% більше, ніж за літній період минулого року. Тож намісці ми не стоїмо...

– Над чим зараз працюєте? Які цілі та завдання визначили для себе?

– Насамперед працюємо над забезпеченням безперебійної, стабільної роботи господарств узимку. З цієї метою на один із комплексів замовили новий котел, на іншому заплановано проведення реконструкції системи опалення. Але основне наше завдання – залучення туристів. Тому активно долучилися до виставки-ярмарку, що днями пройшла в Ужгороді, рекламуємо власний туристичний продукт у мережі Інтернет. Адаже турист – є прибуток, а відповідно, й можливість покращувати, розвивати матеріальну базу, номерний фонд, погашати заборгованість та вирішувати інші надоблі питання. До речі, в цьому хочу щиро подякувати за порозуміння і підтримку голові правління ПрАТ «Укрпрофтур» Сергію Стрільцю та голові Закарпатської обласної ради профспілок Івану Королю, які ніколи не відмахуються від проблем нашого Товариства, а всіляко допомагають у спільно-їх вирішенні. Завжди допоможе доброю порадою і голова Закарпатської обласної профспілкової організації працівників культури Наталія Товтін. Нещодавно наш край відвідали Голова ФПУ Юрій Кулик та його заступник Володимир Саєнко, які також не лишаються осторонь проблем Закарпаття. Сподіваюся на подальшу їхню підтримку щодо здійснення планів та задумів на майбутнє.

– Ви згадали про зиму. Юрію Юрійовичу, що можете запропонувати відпочивальникам у зимовий період?

– Усе найкраще! Гірськолижні схили Карпат обладнані сучасними лижними підйімами та буксирами, здатні забезпечити потреби найвимогливіших любителів катання на лижах. У «Закарпаттуриста» значні можливості для організації зимових видів туризму, в тому числі гірськолижного. Тож, відпочивальникам пропонуємо комфортне розміщення в наших туркомплексах, де ми ситно нагодимо, надамо гірськолижне спорядження та доправимо до найближчого гірськолижного підйіма.

У кількох наших тургосподарствах узимку плануємо залити майданчики-ковзанки. Крім того, на гостей з року в рік справляють незабутні враження зустрічі Нового року та Різдва Христового, організовані на наших підприємствах. Цьогоріч святкування традиційно включатимуть вишукані страви закарпатської кухні, розважальну програму, фольклорні виступи, катання на конях і санях, закарпатський вертеп тощо.

– Що побажаєте нашим читачам напередодні Дня туризму, який відзначатиметься 27 вересня?

– Передусім від імені ПрАТ «Закарпаттурист» хочу привітати всіх працівників галузі з професійним святом – Весвітнім днем туризму та Днем туризму України! Двогих та щасливих вам життєвих стежок, міцного здоров'я, успіхів на професійній ниві! А всіх читачів щиро запрошую із сім'ями чи друзями відвідати наш чудовий бульварний край, на собі відчутти неперевершену гостинність закарпатців та повноцінно відпочити в наших тургосподарствах!

«ЗАКАРПАТУРИСТ» ПРОПОНУЄ:

«Тиса»

Комплекс розташований неподалік від центру самобутнього гуцульського міста Рахів, що розкинулося в долині річки Тиса на мальовничих схилах Карпатських гір. Працює круглодобі. Усі номери із зручностями, обладнані сучасним інтер'єром, в окремих є телевізори та холодильники. Харчування в ідальні комплексу. Гостям пропонується пішохідні екскурсії по Рахову та його околицях, автобусні екскурсії на Яблуницький перевал, гірськолижний курорт «Буковель», в Яремчу. Здійснюються походи в гори для подолання Говерли (2061 м н. р. м.), відвідання географічного центру Європи тощо. У Рахові й районі традиційно проводяться гуцульські народні гуляння, до яких можуть долучитися відпочивальники: проводи овець на полонину, свято бринзи, свято ріпи та ін.

байдарках. Визимку організуються гірськолижні тури.

«Світанок»

Розташований в місті квітучих магнолій і сакур – Ужгороді, в мальовничому куточку відгалужень пагорба Кальварія. Туркомплекс функціонує протягом цілого року. Тут є номери із зручностями різної комфортності. Для відпочивальників організуються екскурсії старовинним центром Ужгорода, до Ужгородського та Невиського замків, до Середнянського замку тампльєрів, Мукачівського замку «Паланок». Також можна відвідати санаторій «Карпати» – колишній млинівський маєток графів Шенборнів, 500-річний Середнянський винний підвали Агрофірми «Леанка». Гостям пропонується гірськолижні тури на лижні бази, розташовані неподалік, тощо.

«Полонина»

Туркомплекс розташований в мальовничій долині гірської річки Туреця біля підніжжя хребта Полонина Руна. Спальний корпус містить номери на всі смаки та фінансові можливості. Для гостей є волейбольний майданчик, тенісний корт, чани з мінеральною водою, відкритий басейн, питна мінеральна вода з джерела слабкої мінералізації. Місцевість навколо комплексу наповнена багатими природно-кліматичними умовами та рекреаційними ресурсами Українських Карпат, що сприяє туризму і відпочинку протягом усього року. Туристам пропонується пішохідні маршрути до водоспаді Соловей та Партизан, «Поляни альпінності», «Стежкою здоров'я», на Полонину Руну (1479 м н. р. м.) та ін. На замовлення організуються виїзні екскурсії до замків Закарпаття тощо.

«Синевирське озеро»

Синевирське озеро та його околиці – легенда Карпат. Комплекс розташований на березі річки Теребля за 700 м від Синевирського озера біля підніжжя гори Озірна. Туркомплекс працює цілий рік. Спальний корпус містить сучасні номери із зручностями. До послуг гостей – ідальня, бар, конференц-зал, колиба-шашликан, прокат туристичного спорядження. Бажаючі можуть здійснити гірськолижні тури, пішохідні прогулянки. За замовленням здійснюються автобусні екскурсії в с. Міжгір'я та Колочаку для відвідання комплексу музеїв (більше 10) історії Верховини, термального басейну м. Берегово, Хуста, Мукачєва та ін.

«Нарцис»

Розташований на околиці м. Хуст, біля підніжжя Замкової гори. Неповдалік від комплексу, в урочищі Кінеші пролягає унікальний феномен природи Долина нарцисів. Комплекс працює цілий рік. Крім спального корпусу до комплексу входять ідальня, кафе-бар, клуб, більярдна, настільний теніс, спортивний майданчик, пункт прокату туристичного та гірськолижного спорядження. Комплекс надає послуги оздоровлення та відпочинку з багатою екскурсійною програмою: старовинний Хуст, Долина нарцисів, сироварня, страусова й оленяча ферми, Синевирське озеро, водоспад Шипіт, замки Закарпаття, сплав по Тисі на надувних човнах, катамаранах та

«Карпати»

Комплекс розташований на околиці смт Міжгір'я, в гірській місцевості, де шум річки Ріка поєднується із співом лісових птахів. Комплекс діє цілодобі. До послуг гостей номери із зручностями, ідальня, кафе, автостоянка, спортивний та дитячий майданчики, настільний теніс, волейбольний майданчик, обладнане місце для проведення вечорів відпочинку біля ватри, прокат туристичного та гірськолижного спорядження та ін. Комплекс організовує відпочивальникам пішохідні походи та прогулянки в гори, на полонини, організовує різноманітні екскурсії Закарпаття.

За довідками звертайтеся:
Приватне Закарпатське обласне акціонерне товариство по туризму та екскурсіях «Закарпаттурист»
88000, м.Ужгород, вул. Кошицька, 30
Тел./факс: (0312) 64-05-47, 64-38-52
www.zakur.uzhgorod.ua e-mail: zakarpatturist46@mail.ru

Урочисте відкриття нового спортмайданчика

Ось вона, очікувана мить!

Новий майданчик – для юних спортсменів

Радник голови КМДА Олександр Мазурчак особисто випробував футбольне поле

«Спартак» розширює власні можливості

Олена ОВЕРЧУК,
«ПВ»
Фото Кирила ЛАТИШЕВА

11 ВЕРЕСНЯ на навчально-спортивній базі «Спартак» Федерації профспілок України, що у Подільському районі столиці, відбулося урочисте відкриття нового спортивного майданчика для гри в міні-футбол, приурочене до Дня фізичної культури та спорту.

На відкриття міні-футбольного поля завітали чимало поважних гостей, спортивна громадськість міста, школярі. Радник голови Київської міської державної адміністрації Олександр Мазурчак власними ногами випробував футбольне поле, виконавши кілька ударів м'ячем по воротах, зазначив: «Реалізація однієї з ініціатив Стратегії розвитку Києва «Здоровий киянин» передбачає створення комфортних умов для розвитку фізичної культури й спорту в столиці, адже саме спорт допомагає зміцнювати здоров'я, збільшувати тривалість життя мешканців. Відкриття нового майданчика на навчально-спортивній базі «Спартак» і реконструкція на цьому ж стадіоні ще одного поля – спільний проект Федерації профспілок України, приватного бізнесу та спортивної громадськості міста».

Цього ж дня дитячі футбольні команди Подільського району відіграли на щойно відкритому спортивному майданчику фінальні матчі з міні-футболу за районну першість.

Майданчик збудовано в рекордні строки – за два місяці, і, що найголовніше, за всіма міжнародними стандартами, аби футболістам було не лише комфортно, а й безпечно тренуватися та змагатися.

Тож відтепер вихованці навчально-спортивної бази «Спартак» тренуватимуться на новому сучасному спортивному майданчику зі штучним покриттям, сертифікованим FIFA. Найближчим часом на стадіоні «Спартак» відкриється ще один, але вже критий манеж, також з покриттям зі штучної трави і опаленням, для комфортної гри у несприятливих погодних умовах, зокрема у зимовий період.

Варто зазначити, що «Спартак» є тренувальною базою спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, у яких займається близько трьох тисяч дітей, серед яких – чемпіони та призери чемпіонатів Києва, України, Європи, світу та I Юнацьких Олімпійських ігор. На стадіоні регулярно проводять ігри з регбі, легкої атлетики, дзюдо, плавання, акробатики, боротьби тощо. А тепер можна з упевненістю стверджувати, що новенький спортивний майданчик вабитиме і охочих пограти у міні-футбол.

Підрастає гідна зміна

Нагородження переможців – найемоційніша мить змагань

Пристрасті на футбольному полі вирували майже олімпійські

Виграли всі! А перш за все – український футбол

ЦЕ ДЛЯ НИХ «НЕПРЕСТИЖНО»

У цікавій статті «Кіно окремо, статуетки окремо» (reporter. vesti.ua) авторка нарікає, що свідчення національного визнання у сфері кіно – премія ім. О. Довженка – втрачає свій важливий статус, оскільки, в цілому немолоді за віком, члени журі премії не розуміють і не визнають сучасних кінотенденцій. Прикро, мовляв, що премія ім. Довженка не стала для українського кіно тим, чим став

«Сезар» для французького. З іншого боку, скажімо, до 2010-го українське кіно можна вважати мало не фантомом, і лише в останні три роки українські режисери створили близько 60 повнометражних фільмів та чимало короткометражок. І ці стрічки привернули до себе увагу на світових кінофорумах. Звісно – три беззаперечні висновки: кіновиробництво запускається, коли

держава підтримує його фінансово; українське кіно може бути престижним; воно потребує меценатів, котрі це розуміють.

А поки члени згаданого журі освоюють нові кінематографічні тренди, відомий український актор і кінорежисер Анатолій Матешко з болем розповідає виданню zп.ua, що знати спонсора в Україні на українське кіно – не-ре-аль-но! По-

тенційні вітчизняні спонсори вважають такі інвестиції... не-престижними. «В Україні спонсору найчастіше нецікаві подібні вкладення, – зауважує митець. – Багато хто не бачить у цьому сенсу, віддачі, престижу, іміджового підґрунтя». Прикро, звичайно. Та заради справедливості слід згадати ще одну думку Анатолія Матешки (з того ж інтерв'ю): «Одна з глобальних проблем сучасного кіновиробництва – якій сценарій. Колосальна проблема».

ЗІРКИ НЕ ТЪМНЯШАЮТЬ

ЇЇ ЖИТТЯ – ТЕАТР

12 вересня славетна Тетяна Дороніна відсвяткувала своє 80-річчя. А проте справжні зірки завжди лишаються молодими. Попри солідну фільмографію Дороніної і набагато розкішніший список її театральних ролей, більшість із нас запам'ятали актрису принаймні за чотирма визначними ролями в кіно. Хіба можна танцювати й любити театр більш відчайдушно, ніж Надя Резаєва («Старша сестра»), співати більш зворушливо-проникливо, ніж колгоспниця Нюра («Три тополи на Плющисі»), кохати яскравіше й відданіше, ніж бортовідниця Наталка Александрова («Ще раз про кохання») або Шура Олевандова («Мачуха»)? Актриса, співачка, театральний режисер і художній керівник МХАТу ім. Горького, Тетяна Дороніна каже, що не вірить у долю. Й саме ця риса характеру (newstube.ru) – покладається лише на власні сили – допомогла їй стати актрисою з великої літери. З одного боку, вона знайшла вельми цікаві, хоч і не беззаперечні барви для своїх кіно-і театральних героїнь: м'яка, ніби нетушня, мовить з придиомом, із мрійливими паузами, з іншого – жорстка й безкомпромісна королева, воєначальник, такий фронткомандувати! І таки вже понад чверть віку «командує» МХАТом (на Тверській) після його розділу. Та, може статися, розмірковують театрознавці, в цьому дивовижному поєднанні двох взаємовиключних якостей і полягає унікальність її таланту, особливо притягальність кожного образу, створеного на екрані й сцені.

Режисер Георгій Натансон («Старша сестра»), радянський неореалізм з особливою інтонацією) розповідає, що свого часу італійські кінокритики й кінознавці, в захваті від фільму, порівнювали Дороніну з Мерілін Монро, Джульєттою Мазіно. «Але, звісно, Тетяна Дороніна є незрівнянною», – резюмував старійшина режисерського цеху. При цьому всі добре знають, що актриса є гранично вимогливою до себе й колег, spracюватися з нею – окрема «робота». Що ж стосується її самої, то один з чоловіків Тетяни Дороніної – письменник, драматург, сценарист, телеведучий та історик Едвард Радзінський казав: «Бувало, вона грала щодня. Водночас Настасью Пилипівну й Лущку, героїнь Володіна і моїх, репетирувала зранку, спала в театрі». Її «амплуа» охоплювало все, що вона грає; героїні Дороніної – сильні, стійкі, вони шукають глибини, жадають внутрішньої свободи...

...І на початку нинішнього сезону Тетяна Дороніна гратиме Вассу Железнову в однойменній виставі.

ДЕСЯТА МУЗА | «ПАРАДЖАНОВ» ПРЕТЕНДУЄ НА «ОСКАР»

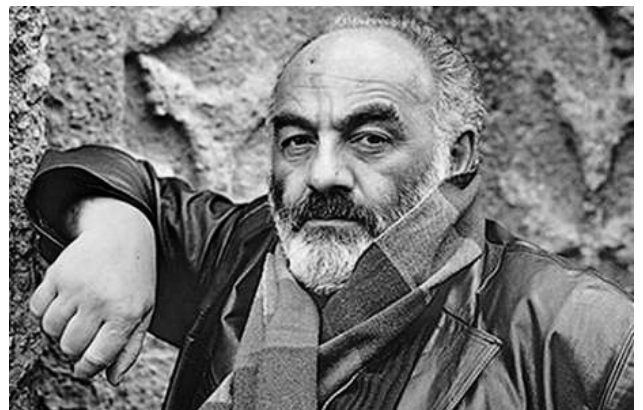
КІНОРЕФЛЕКСІЇ БУРХЛИВОЇ ПАМ'ЯТІ

Тетяна МОРГУН
спеціально для «ПВ»

«Я – геній!» – каже епохальний, яскравий, суперечливий, епатажний режисер у фільмі «Параджанов», що його український Оскарівський комітет (шість членів комітету з десяти) нині висунув на найпрестижнішу премію Американської кіноакадемії в номінації «Кращий фільм іноземною мовою». Звісно, в певному сенсі це кінокультурна сенсація, й привертає увагу, як десятки репортерів квапилися «кинути» в мережу що гучну новину, часом аж захлинаючись у власних повідомленнях. Приміром: «Режисер уверяє, що ждуть дешевой скандалности от фильма не стоит», – довелось прочитати на сайті vesti.ua/kultura. Та зерно істини тут є, адже не випадково про Сергія Параджанова (Саркіс Параджанян) казали: вірменин, народжений у Грузії й звинувачений росіянами в українському націоналізмі. А ув'язнений він був (це теж добре відомо кіногромадськості) за ст. 122 КК УРСР («гомосексуалізм»). І до слова, як пише culturometer.od.ua, герой картини «Параджанов», учергове епатуючи суспільство, висловився приблизно так: «У такій великій країні, як Радянський Союз кожен має право самостійно розпоряджатися власним задом».

Скандалність, епатаж... Зрештою, те, що становило прикметні сторінки біографії митця, те, що за радянських часів сприймалося як брутальний виклик суспільній моралі, сьогоднішнє здеморалізоване суспільство (хіба за мікроскопичним винятком) навряд чи здивує, збентежить, обуриє, відштовхне. Тож із цього боку (даремно так хвилювався кореспондент vesti.ua) режисерам фільму Олені Фетисовій та Сержу Аведикяну нічого не загрожує.

Власне, гучне різноголосся стосовно яскраво й нестандартно відзнятої стрічки «Параджанов» увірвалося в

«Радянський Союз нищив особистість, але цю він знищити не зміг».

(Режисер Роман Балаян про Сергія Параджанова)

український кінопростір ще влітку, під час роботи Одеського кінофестивалю. А до цього, як відомо, фільм подолав довгий шлях: по обговоренні проекту зйомки було розпочато 2011-го; наступного року саме на ОМКФ відбувся показ робочого матеріалу картини, а вже нинішнього – одеська прем'єра. Й фільм дістав приз «Золотий Дюк» як кращий український повнометражний фільм. Цього ж літа картини тепло сприйняли глядачі на кінофестивалі у Карлових Варах (Чехія).

«Параджанов» спільно відзняли Україна, Франція, Вірменія і Грузія. Під час прес-конференції, присвяченій фільму, повідомляє culturometer.od.ua, співрежисер Олена Фетисова (Україна) сказала: «Ми хотіли зняти не документальне кіно, а фільм про режисера й художника, котрий живе проти всіх... у власному вирі подій». Другий режисер – чудовий французький актор Серж Аведикян (він особисто знав митця й

зіграв у стрічці головну роль) зауважив, що фільм і його герой передає внутрішній світ людини, яка знайшла свою кіномову. Писають, що в ролі Параджанова Аведикян – незрівнянний! Він настільки ж усіх поглядів подібний, що часом здавалося, будцімто грає сам Сергій Параджанов. «Вести» підхоплюють: картина напрочуд емоційна, а від подібності французавірменина Сержа Аведикяна до Параджанова – просто мурашки по шкірі.

До речі, Серж Аведикян сказав, що у фільмі всі персонажі дуже людяні, немає карикатур на радянську епоху, картина нікого не засуджує. Між іншим, можна б з оцими і посперечатися, з огляду на один-два хвастяцькі кадри, а втім, не побачивши картини повністю (вийде в жовтні), про її естетику, морально-соціально-політичну заго-стреність судити важко. Однак трейлер справді справляє враження (втім, на те він і трейлер): яскраво, динамічно, епатажно, захопливо.

«ЯКИЙ ЖЕ Я НАЦІОНАЛІСТ?..»

Автори фільму використали в роботі принцип колажності (в одному кадрі С. Параджанов з'являється у знічці Леоніда Брежнєва), маючи на увазі, що кінорежисер був ще й художником, лишив по собі чимало малюнків та колажів. Найяскравішим у картині, розповідає glavred.info, вийшов епізод про зйомки фільму «Тіні забутих предків» (1964): робота режисера з акторами на знімальному майданчику, прем'єра фільму, коли зал аплодував стоячи. Саме за цей фільм режисера було звинувачено в націоналізмі, й нині з екрану Параджанов каже: «Який я український націоналіст?.. Я художник... хочу створювати фільми, спо-

внені любові». У цікавому інтерв'ю п'ятірочної давнини (rian.com.ua) Марія Малевська запитала Валентину Шеданія (Глинко), яка зіграла в «Тінях...» малу Марічку: «Ходять легенди про навіженість Параджанова, неочікуваність, у спогадах це – людина-карнавал... Він справді був таким?» – «Дуже-дуже гомініком», – відповіла Валентина, – справді яскрава особистість, гучна, непередбачувана». Вона запам'ятала маестро в мексиканському пончо, з величезним капелюхом, а також те, що для однієї сцени спеціально розфарбовували листя й дерева: «Самої природи Параджанову бракувало...».

СПОРТ

МЕЛЬНИЧЕНКО – КРАЩА СЕМИБОРКА СВІТУ

На мажорній ноті завершила сезон чемпіонка світу з семиборства Анна Мельниченко. Минулого вікенду у французькому місті Таленсе вона виграла престижний турнір багатоборців Decastar.

Досі у Таленсі жодного разу українка не сходила на п'єдестал пошани.

Але цьогоріч довела, що готова перемагати. У перший день змагань після чотирьох видів Анна (100-метровка з бар'єрами, стрибки у висоту, штовхання ядра і 200-метровка) йшла першою, а наступного дня їй залишалося лише контролювати суперниць у секторі для стрибків у довжину, метанні списа та бігу на 800 метрів. Тож загальна перемога із сумою 6308 очок залишилася за нашою співвітчизницею, принагідно Анна Мельниченко стала переможницею загального заліку Combined Events Challenge Міжнародної федерації легкої атлетики.

БОКС | ПРОВЕЛИ СВІТОВИЙ ОГЛЯД МАЙБУТНІХ ТАЛАНТІВ

Цьогоріч Україна проводить чимало спортивних подій найвищого рівня. Так, лише столичний Палац спорту за останній місяць приймав U16 чемпіонат Європи з баскетболу та чемпіонат світу з художньої гімнастики. Минулого тижня на спортивній арені країни відбулася ще й юніорська першість планети з боксу.

НА ДОМАШНЬОМУ ЧС ВИСТУПИЛИ ГІДНО

Фото <http://www.fbu.net.ua>

Володимир ПОЛТАЄВ
спеціально для «ПВ»

До участі в чемпіонаті світу заявили понад 360 боксерів із понад 50 країн світу. Зважаючи, що попередній найвищий показник на змаганнях такого рівня становив 300 боксерів, то ще до відкриття змагань Україна встановила абсолютний рекорд за кількістю учасників за всю історію проведення турніру.

Попри те, що таке грандіозне спортивне дійство ми приймали вперше в історії українського боксу, вітчизняні прихильники спорту сильних і мужніх залишилися задоволеними.

За підсумками 1/2 змагань Україна гарантувала собі дві «бронзи» та

як мінімум три «срібла». Мирослав Іщенко (60 кг) та Ігор Вікторов (до 75 кг) на шляху до вирішального поєдинку не здолали своїх суперників (росіянина Івана Козловського та австралійця Саталі Теві-Фуїмано відповідно), але як нагорода за сумлінну підготовку їм дісталися бронзові нагороди чемпіонату світу. Натомість Руслан Зубачук доволі легко пройшов представника Китайської республіки Чун-Хсин Яна, Раміль Гаджиев здолав азербайджанця Хусейна Тарведілі, а Роберт Мартон також виявився сильнішим за представника Азербайджану Шукрана Мегдієва.

Першим з українців у фіналі виступав Руслан Зубачук (до 52 кг). За його словами, у трьох раундах він не зміг повністю себе проявити, по-

заяк не впорався з психологічним навантаженням. Відтак поступився американцеві Шакуру Стівенсону з рахунком 0:3 і зійшов на срібну сходику п'єдесталу пошани.

А перше «золото» Україні приніс одесит Раміль Гаджиев (70 кг). У першому ж раунді він відправив свого суперника казахстанця Кадирбека Садирбекова у нокаут, і зрештою впевнено переміг 3:0. Другим нашим чемпіоном став Роберт Мартон (80 кг), який чудово відбоксував усі три раунди проти росіянина Владислава Редька і переміг з рахунком 3:0.

«Я задоволений хлопцями. Від самого початку першості розраховував на 5-6 медалей, тож вважаю, що чемпіонат виявився для нас вдалим», – прокоментував офіційному сайту Федерації боксу України результати змагань головний тренер збірної Валерій Хлистов.

Наша збірна, здобувши дві золоті, одну срібну та дві бронзові нагороди, у загальнокомандному заліку стала четвертою після Росії (3-5-2), Куби (3-0-0) і Казахстану (2-1-5). За загальною кількістю медалей українці треті – після Росії та Казахстану.

АВТОПЕРЕГОНИ | УКРАЇНЦІ ПЕРЕМОГЛИ, ВИСТУПАЮЧИ ЗА КАЗАХСЬКУ КОМАНДУ ЯЛТА ВИЗНАЧИЛА НАЙВПРАВНІШИХ

Минулого вікенду у Криму відбулася одна з найголовніших автоподій України – Yalta Rally Fest–2013, у яких взяли участь понад 65 екіпажів із різних країн. У рамках фестивалю також відбувся 5-й етап чемпіонату України та 15-й етап чемпіонату ERC.

Фото <http://www.yaltarally.com>

Володимир ПОЛТАЄВ
спеціально для «ПВ»

Традиційно спортивний фестиваль Yalta Rally Fest відбувається у серці Криму, на одній із п'яти найскладніших трас у світі. Перший день змагань пройшов під акомпанемент дощу. На першій спеціальній «Ай-Петрі» по сухій дорозі встигли проїхати тільки десять ма-

шин, тож деякі монопривідні автомобілі національних класів, що встигли ще у сервісі «перевзутися» у дощову гуму, проїхали дистанцію швидше за своїх повнопривідних колег, що залишилися у «сліках». Загалом у перший змагальний день мінливі умови на трасі та абсолютно непередбачуване зчеплення з дорогою спровокували чимало несподіваних результатів. З дистанції зійшли майже два

десятки екіпажів, однак прогнозовані фаворити на перемогу не дозволили поставити під сумнів свій високий клас – Олександр Салюк-молодший та Євген Червоненко, які цьогоріч виступають за казахську команду Astana Eurorean Rally Team, впевнено фінішували з великим відривом від суперників. У неділю в останньому заїзді раллі Ялти Олександр Салюк-молодший з Євгеном Черво-

ненком лише закріпили свою перевагу і стали абсолютними переможцями змагань. Другий результат показав екіпаж Валерій Горбань / Володимир Курся, які захищають кольори української команди Mentos Ascania Racing. У другий день перегонів вони на двох спеціальних навіть випередили екіпаж переможців, однак відіграти відставання від лідерів так і не змогли. А третім у загальному заліку і першим у третьому класі став екіпаж команди Odessa Rally Team у складі Юрія Кочмаря і Сергія Ковалю, який у фінальному заїзді продемонстрував високу майстерність і високий результат, що й дало змогу гонщикам здобути місце на п'єдесталі пошани.

коротко

БОДІБІЛДИНГ

УДОМА НЕ МАЛИ РІВНИХ

З 13 по 16 вересня у Києві проходив чемпіонат світу з жіночого бодібілдингу, бікіні, атлетик фітнесу й фізик та чоловічого фітнесу, атлетик фітнесу та фізик, де за нагороди змагань сперечалися близько 300 атлетів із майже 40 країн світу.

Україна традиційно гостинно приймала гостей, і на помості наші спортсменки поступитися місцем на п'єдесталі пошани заради простої любов'язності зовсім не збиралися. Тож на світовій першості, яку наша країна приймала вперше, господарі змагань виявилися беззаперечними переможцями. Загалом нашу країну представляли 40 атлетів, половина з яких вийшли до фіналів у своїх дисциплінах. До скарбнички «синьо-жовтої» дружини вони поклали 16 медалей – шість золотих, дві срібних і вісім бронзових! Також в активі наших спортсменів були абсолютні перемоги. У жінок у фітнесі (категорія понад 163 см) перемогою святкувала наша Наталія Назаренко, Оксана Оробець фінішувала третьою. Назаренко стала й абсолютною чемпіонкою у фітнесу. У бодібілдингу Марина Альф здобула бронзову нагороду змагань. Натомість у бодіфітнесі (до 158 см) увесь п'єдестал пошани виявився український: тріумфувала Антоніна Беребєня, другою стала Тетяна Парамонова, третє місце – в Інні Трофіменкової. У категорії понад 168 см перемогою святкувала Ольга Каравєва, яка й стала абсолютною чемпіонкою. У фізик (до 163 см) «золото» – на рахунок Ольги Черноус, другою була Наталія Дичковська. В атлетик фітнесі (до 163 см) Наталія Іванкова здобула «бронзу», а Марія Губанова не знала рівних у категорії понад 163 см. У бікіні до 168 см Ольга Вязетнінова фінішувала третьою, також «бронзою» задоволилася Алла Семенова (понад 168 см). Серед чоловіків Федір Хашалов здобув «бронзу» у фітнесі. Фізик (понад 178 см) була за нами – Андрій Хомицький зійшов на верхівку п'єдесталу пошани. В атлетик фітнесі (до 175 см) «бронза» – в активі Дениса Гаврилова. Тож у загальному підсумку збірна України здобула 216 балів і помітно випередила в командному заліку росіян (156 балів), які фінішували другими. Третьою стала команда Словаччини (94 бали).

12 ДРУЗІВ ВАШОЇ СТРУНКОСТІ

Аби мати ідеальну фігуру, не треба довог й виснажливо тренуватися, вважають фахівці, пропонуючи підтримувати свою форму за допомогою 12 спеціальних вправ. Десяти ідеальної форми вам допоможе виконання комплексу із вправ, в основі якого – тислисті та інтенсивні. Кожну вправу потрібно виконувати не більш як 60 секунд, тож на весь комплекс знадобиться близько семи хвилин. Вправи передбачають присідання, стрибки, біг на місці з високим підніманням колін, випади, просто віджимання і віджимання з розворотом тощо.

АЛЕН ДЕЛОН ГОСПІТАЛІЗОВАНИЙ ЧЕРЕЗ ПРОБЛЕМИ ІЗ СЕРЦЕМ

Французький актор Ален Делон потрапив до лікарні через проблеми із серцем. Лікарі поставили йому діагноз «аритмія». На щастя, за словами медиків, госпіталізація триватиме недовго й актор незабаром візьме участь у новому фільмі «Звичайний день», зйомки якого розпочнуться 5 жовтня. Актор гратиме одну з головних ролей разом зі своєю донькою Аннусею. Нагадаємо, що 77-річний актор уже стикався з проблемами за серцем. Минулого року Ален Делон переніс операцію на серці, але, попри все, продовжує працювати.

ДОЗВІЛЛЯ

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ПРОФСПІЛКОВІ ВИДАННЯ

газету «Профспілкові вісті» – 148,44 грн (передплатний індекс – 22152), журнал «Бібліотека голови профспілкового комітету» – 65,64 грн (передплатний індекс – 22909).

КАЛЕНДАР ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ

- 20-26 вересня
20 75 років від дня народження Наталії Василівни Лотоцької (1938-2007), української актриси
21 Різдво Пресвятої Владичиці нашої Богородиці і Приснодіви Марії (Друга Пречиста)
22 День партизанської слави
23 День народження Яндекс
24 Міжнародний день караванника
25 75 років від дня народження Ігоря Петровича Герети (1938-2002), українського мистецтвознавця, археолога
26 Європейський день мов

Кропінка праця потребує тендітних рук

Фото Олександра Коновалова, Київський коледж зв'язку

ГОРОСКОП

23-29 вересня

- ОВЕН Цього тижня доведеться подолати кілька стресових ситуацій. Не заглиблюйтеся у свої недоліки, будьте впевнені у власних силах.
ТЕЛЕЦЬ Доведеться зробити вибір між партнерами. Робіть ставку на особистісні якості людини, а не на її професійні заслуги.
БЛИЗНЮКИ Вас провокуватимуть на неправильні дії. Від ухвалення однозначних рішень варто відмовитися. Добре аналізуйте всю інформацію та шукайте відповідні камені.

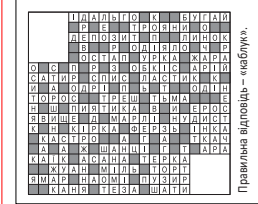
- РАК Семейні клопоту відволікатимуть вас від основної роботи. Несподівано зустрінетеся з важливою людиною, яка допоможе у кар'єрному зростанні.
ЛЕВ Можливі конфлікти з родичами. Не варто втручатися в чуже приватне життя. Сконцентруйтесь на вирішенні заданих проблем.
ДІВА Якщо хочете відчувати себе господарем становища, наведіть лад у справах. Уникайте загострення стосунків із колегами.

СКАНВОРД

Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, вирийте його по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», майдан Незалежності, 2, м. Київ, 010142 або profvisti@ukr.net. Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – піврічна передплата на газету «Профспілкові вісті».
ВІТАЄМО Ніну Нечипоренко із смт Володарськ-Волинський Житомирської обл., яка правильно розгадала сканворд у № 37.

ДО УВАГИ ПЕРЕМОЖЦІВ КОНКУРСУ! Щоб отримати піврічну передплату на газету «Профспілкові вісті», необхідно подати до редакції копію ідентифікаційного коду, а також вказати домашню адресу й поштовий індекс.

Відповіді на сканворд, надруковані у № 37

Large crossword grid with clues in Ukrainian and English, and a photo of a man in a hat.